

Sid 2 **LEDAREN:** Det krävs fotarbete innan församlingen kan gå till val. I kontakten med församlingen krävs det fortfarande ansikten, händer och fötter.

TORSDAG 18 SEPTEMBER. NR 38/2014

Fler barn än man orkar med
Sidan 10

Kyrkans hjälp måste gå till alla parter
Sidan 5

Ökenmässan griper tag i kropp och själ
Sidan 12

Mat att ätas
Sidan 8

Nyblivna kapell överger gamla valtraditioner

Nyblivna kapellförsamlingar har aktiverat sig inför höstens församlingsval.

Demokratin tar ett steg framåt i församlingar med gamla sämjovalstraditioner. **SIDAN 4**

Han är ignostiker
SIDAN 2

Åtta gånger tack inför tacksamhetens söndag
Sidan 14

Studeranden berättar om sin tro på campus
Sidan 20

Resurserna tryter i familjerådgivningen
Sidan 6

LEDARE MAY WIKSTRÖM

I valet och dess kval

KP KANDIDATNOMINERINGEN till församlingsvalet tog slut i måndags. Då skulle listorna över vilka kandidater som ställer sig till förfogande i församlingen vara inne på pastorskanslierna.

De listorna lämnades säkert in med en och annan lättnadens suck. Det har inte varit alldeles lätt för ombuden att få ihop tillräckligt med namn. "Trögt på vissa ställen och hyfsat på andra", var KP-redaktörens bedömning efter en rundringning i stiftet. På en del håll har det rentav gått bättre än någonsin på orter där man tidigare gått till sänjval – det vill säga inget val alls. Någon annanstans har det funnits en trevlig ketschup-effekt med i slutspurten. Å andra sidan har det trummats ganska hårt för att engagera flera och nya kandidater. Det är bra. Men alla metoder var kanske inte lika lyckade. Med möjligheten att anmäla sig som kandidat centralt via nätet finns det också en risk att den livsviktiga kommunikationen mellan lokalförsamlingen och kandidaten brister från början. Det är trots allt rejält bågigt att ha en närkontakt med varandra innan jobbet börjar, att ha någon form av samsyn på ramar för själva uppdraget. Annars lurar besvikelsen bakom hörnet. Det är därför skäl att utvärdera hur den satsningen fungerade. Att ställa upp i valet handlar ändå om att göra en insats för en församling man känner och känner något för. Annars räcker knappast orken.

VILL MAN spekulera över varför det överlag krävs så mycket fotarbete för att få ihop folk så handlar det om många saker. En av dem är den hårda takt som råder i mångas liv, särskilt för dem som är i den åldern allt ska hända på en gång samtidigt: familj, bostad och karriär. I det snurrhjulet blir tröskeln till att tacka ja till ett frivilligt ansvarsengagemang kvällstid ganska hög.

Ett annat möjligt skäl är den negativa ton i kyrkans medieprofil som handlar om trassliga personalärenden, sviktande ekonomi, komplicerade sammanslagningar. Det besvär man föreställer sig kan drabba en som beslutsfattare står inte i proportion till den status det har att sitta med i organet.

Här har församlingen samma utmaning som kommunerna. Förut fanns det naturligtvis också problem av alla slag, och beslutsfattarna var lika ansvariga i besluten som nu. Men bakom den kritik de mötte fanns ändå en gemensam förståelse och respekt för att de som folkvalda ändå utförde ett uppdrag för det gemensamma bästa. I dag har vi svårt med helheter, samfund, beroenden av varandra överlag och "respekt" hör till de fulord som luktar underkastelse. Då krävs det mycket för att vilja göra sig synlig. Synlig är sårbar, samtidigt som skotten från ofta osynliga kritiker och nättroll är allt fränare. Det här är ett genomgående drag i vårt samhälle, det får ansvarsbärandas axlar att svikta ända upp på riksnivå. Det är symptom en sjuka vars konsekvenser vi ännu inte känner fullt ut.

Mot den bakgrunden får vi tacksamt ta emot dem som i måndags ställde sig till förfogande och önska dem och deras församlingar ett gott val.

"Att ställa upp i valet handlar trots allt om att göra en insats för en församling man känner och känner något för."

PROFILEN: MARCUS ROSENLUND

"Att finnas till är lite som att vinna i alla tiders megajackpotlotteri."

Vi är länkar i en kedja

Marcus Rosenlund tror inte på gudar, men han tror inte heller på en värld utan religioner. Han vill se till att hans barn utsätts för alla intryck, också religiösa. – Vi måste kunna se utanför vår egen verklighet.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

– Jag kallar mig "agnostiker". En agnostiker är någon som inte riktigt begriper vad det är jag borde tro på. Vad är en gud? Det finns lika många definitioner som det finns troende.

Marcus Rosenlund är vetenskapsjournalist och ateist. Han menar att det finns goda skäl att anta att människan är programmerad till religiositet. Också Rosenlund trodde som barn på en farsfigur med grått skägg, en trygg figur som satt på ett moln och tittade ner på honom och såg till att allt blev bra.

– Jag minns att jag brukade be innan jag somnade. Men jag hade en svår barndom och var ofta ganska rädd. Jag brukade ligga och gråta mig till sömns och be att Gud, Jesus eller vem som helst skulle hjälpa mig, för jag var rädd och ensam. Men ingenting hände.

I något skede insåg han att om någon skulle hjälpa honom så var det inte Gud utan kanske han själv, eller hans mamma eller morfar och mormor.

Det andra fröet till hans ateism såddes i skolan.

– Vi fick lära oss att det finns en massa andra religioner. Jag insåg att det bara handlar om var man föds – hade jag fötts i Islamabad skulle jag ha fått helt andra berättelser serverade för mig av min mormorsmor.

Varför tror endel, och andra inte? Det handlar antagligen om en kombination av många faktorer, tror Rosenlund.

– Vissa människor är av naturen mer

skeptiska än andra. Det har också att göra med samhället och vilket tryck gruppen utövar på en. Skulle jag ha fötts för 200 år sedan skulle jag antagligen vara troende som alla andra. Men vi i det sekulära Norden har i dag möjlighet att välja.

Så är det inte överallt.

– I USA kan det på riktigt inverka negativt på dina karriärmöjligheter om du är öppet ateistisk. Där talar man om att komma ut som ateist. Det finns gott om länder där det är livsfarligt. Det är minst lika farligt som att komma ut som homosexuell. Det är en människorättsfråga.

Religioner försvinner inte

Han har en otrevlig känsla av att vi är på väg mot en nykonservatism som gör att läget skärps också hos oss. Samtidigt är också många kristna oroade för framtiden. Vilka har större skäl att vara oroliga, ateisterna eller de kristna?

– Det vet man inte. Man vet aldrig med det mänskliga trångsinnet, det kan manifesteras sig på de mest bisarra sätt. Vi människor är sådana att vi älskar att sätta dit andra människor, annorlunda människor.

Men Rosenlund tror inte på en värld utan religioner.

– Att spekulera i om världen var en bättre plats utan religioner är som att spekulera i om världen var en bättre plats om alla hade en Hästens-säng att sova i. Alla kommer aldrig att ha en Hästens-säng och religionerna kom-

mer inte att försvinna någonstans.

Som kristen känner jag ofta medskam då någon annan kristen gör något tontigt. Känner du någonsin ateistisk medskam?

– Jo, det händer hela tiden! Om religionerna är splittrade i tusen atomer så finns det ateister av alla sorter också. Den enda gemensamma nämnaren de har är att de inte tror på gudar. Det betyder inte att de inte skulle kunna tro på ufon eller homeopati. Jag vet vissa ateister som jag aldrig skulle vilja fastna i hissen med, medan jag kan räkna upp tio-tjugo kristna som jag gärna skulle fastna i hissen med för att de är trevliga personer.

En ateist som väcker känslor är **Richard Dawkins**.

– Jag håller med honom i mycket

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Sofia Torvalds

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonseredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonserförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

men det förändrar inte det faktum att han är en tölp som får mig att känna medskam.

Marcus Rosenlund är oroad över vad nätet gör med dem som gillar att omge sig med andra som tycker lika.

– Du kan omge dig med idel likatänkande på Facebook och Twitter och så fort det kommer någon som tycker olika kan du sluta vara vän med den. Efter ett tag har du en kompissskara som bara trycker på gilla vilka åsikter du än framför. Jag kan inte nog understryka vikten av att omge oss med folk som tänker annorlunda än vi.

Vinst i megajackpotlotteriet

Rosenlund vill se till att hans egna barn utsätts för många olika intryck. Ändå

MARCUS ROSEN-LUND tror inte att han kommer att bli troende när han blir äldre. – Folk tror att när min generation blir gammal så börjar vi alla lyssna till Harmony sisters och mansköror. Nej! När jag sitter på ålderdomshem kommer jag fortfarande att lyssna på Iron Maiden och Black Sabbath.

var det en hård bit för honom att hans fru ville att sönerna skulle döpas.

– Jag insåg att vi borde ha talat om de sakerna tidigare. Jag sa att jag gärna skulle se att våra barn inte döps och alla tittade på mig som om jag var tokig: det är klart att de ska döpas, ids nu inte vara konstig. Jag fick en känsla av att jag visst får tro som jag vill, bara vi får göra saker som vi alltid har gjort. Så våra barn blev döpta och jag satt och tjurade i ett hörn när det skedde. Men nu har vi kommit till att när de börjar skolan så skriver vi ut dem ur kyrkan och de får läsa livsåskådning i skolan. När de blir stora får de göra som de vill.

Själv tror han inte att han någonsin kommer att bli troende, inte ens när döden närmar sig.

– Alla organismer är länkade i en obruten kedja som sträcker sig nästan fyra miljarder år tillbaka. Under hela den här perioden har livet hela tiden gått vidare och överlevt de mest fasansfulla prövningar. Jo, för mig kommer det att ta slut, för det här som jag upplever som mig. Men livet fortsätter.

Han känner ofta tacksamhet, men inget behov av att rikta den till någon.

– Jag är tacksam för alla de fantastiska händelser som ledde till mig och mina barn. Det är en kedja som hade kunnat brista var som helst, och att finnas till är lite som att vinna i alla tiders megajackpotlotteri. Det är jag tacksam för. Och om det finns en megavarelse därute som programmerat eller skapat alltihop så vet varelsen precis hur tacksam jag är.

MARCUS ROSEN-LUND

FAMILJ: MILLA OCH SÖNERNA FELIX, SNART FEM ÅR, OCH VICTOR, SOM FYLLER ÅTTA I HÖST.

VETENSKAPSREDAKTÖR PÅ YLE. HÖRS BLAND ANNAT I KVANTHOPP OCH FAMILJELIV.

KAMERANÖRD, GILLAR ATT FOTOGRAFERA. ÄR LITE AV EN ENSTÖRING SOM TYCKER OM ATT VARA UTE PÅ STUGAN OCH RÖRA SIG I NATUREN.

Ingen ändring i vigselformuläret

BISKOPSMÖTET. Det behövs inga alternativa formuleringar i vigselformuläret om den ena eller båda av dem som vigs har barn. Det slog biskopsmötet fast för veckan.

Biskoparna hade i uppdrag att ge ett utlåtande till kyrkomötets handboksutskott gällande ett ombudsinitiativ om vigselformuläret. Initiativet gick ut på att

nyfamiljer kunde beaktas bättre om formuläret tillät alternativ.

Biskopsmötet anser att nya formuleringar inte behövs, vigselformuläret ger redan nu möjligheter att beakta nyfamiljer. Biskoparna uppmanar i stället prästerna att använda sig av alla de möjligheter formuläret ger och tillämpa det mer mångsidigt.

Ökat intresse för val i Västnyland

FÖRSAMLINGSVAL. Intresset för församlingsval har i regel varit ganska lågt i Västnyland – men i år verkar intresset vara gjädjande stort, rapporterar Västra Nyland.

Gunilla Starck, vice ordförande för SFP i Raseborg, kunde redan i god tid innan listorna skulle vara inlämnade berätta att Karis-Lojo hade en full lista, 24 namn. I Ekenäs och Hangö har

intresset varit lamare, däremot har det inte varit svårt att hitta kandidater i Kyrkslätt.

– Det är knappt någon som gått ur församlingen på sistone, tvärtom har vi fått en del nya medlemmar. Det har funnits gott om intresserade, säger SFP:s **Gunnel Hellström** till Västra Nyland.

Också Sjundeå har fulla listor inför valet i november.

FMS samlar pengar för stöd i Irak

INSAMLING. Finska Missionssällskapet startar en insamling för att stöda flyktingarna i norra Irak. Preliminärt har man beslutat att sända 50 000 euro till Lutherska världsförbundet, som genomför hjälpopoperationen.

Speciellt minoriteter som kristna, shiamuslimar och yazidier lider på de områden som invaderats av or-

ganisationen IS.

Lutherska världsförbundets operation koncentrerar sig på att hjälpa civilbefolkningen i de kurdstyrda områdena kring staden Mosul i norra Irak. Största delen av dem hör till religiösa och nationella minoriteter. Det råder brist på rent vatten, mat, el, hälsovård, psykosocialt arbete och möjlighet för barnen att gå i skola.

Valet aktiverar kapellen

FÖRSAMLINGSVALET. Församlingar där man tidigare haft sämjoval upplever i höstens församlingsval ett demokratiskt uppsving. Men de forna sämjovalsförsamlingarna har problem att finna kandidater.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

För fyra år sedan fick inte Malaxborna rösta i församlingsvalet eftersom det blev sämjoval i församlingen. I höstens val ser det annorlunda ut. Malax församling kommer att få välja medlemmarna till församlingrådet. Kyrkofullmäktige i Malax utses däremot genom sämjoval.

– Folk upplever att det händer så lite i fullmäktige, säger **Folke Forsberg**, ombud i Malax. Men till rådet har vi fått tjugo kandidater.

Sedan valet för fyra år sedan har Jeppo, Munsala, Oravais, Pörtom och Övermark församlingar blivit sammanslagna i en större enhet och blivit kapellförsamlingar. Så länge de var självständiga har samtliga, förutom Oravais, en långvarig tradition av sämjoval. De flesta kapellförsamlingarna har aktiverat sig inför höstens församlingsval och ställer nu upp kandidater på egna geografiska listor. I synnerhet ser Pörtom och Övermark ut att komma på bred front i Närpes.

Men en sammanslagning av församlingar är ingen garanti för att medlemmarna ska engagera sig i kyrkopolitiken. Då nomineringen inom kapellförsamlingarna i Närpes flyter hyfsat

bra var det tvärstopp i moderförsamlingen då Kyrkpressen kollade läget senaste vecka.

– I bästa fall blir det sämjoval, sade **Gustav Skuthälla**, valombud för Närpes moderförsamling då. Vi har sex kandidater från moderförsamlingen och inga fler på kommande.

Men sedan lossnade det. Innan veckan var slut hade moderförsamlingen 10–11 namn på sin lista.

Det är 23 platser som ska fyllas i Närpes. Enligt styrkeförhållandet i den gamla samfälligheten hade Närpes 17 av de platserna medan Övermark och Pörtom hade tre var.

Senaste vecka bekräftade valombudet **Tanja Eklund** i Övermark åtta kandidater på sin lista.

– Det finns ännu några som funderar, säger hon.

I Pörtom hade man sex kandidater på listan.

Eklund har en tänkbar förklaring till svårigheterna att nominera i Närpes:

– Ju större organisation desto mindre engagemang på gräsrotsnivå.

Jeppo och Munsala kapellförsamlingar har efter sammanslagningen med Nykarleby gått olika vägar. I Jeppo tog kapellrådet hand om nomineringen direkt och hade redan på tisdagen senaste vecka fem namn på listan.

I Munsala vaknade man sent. Då mindre än en vecka återstod av nomineringstiden hade man inte ens börjat söka efter kandidater. Senaste torsdag hölls det första informella mötet om kandidatnomineringen. Något ombud utsåg mötet inte.

– Det kommer nog en handfull kandidater från Munsala, säger kapellförsamlingens kaplan Mikael Forslund ef-

FÖRSAMLINGSVALET'S FÖRSTA utmaning, att nominera kandidater är nu avklarad. Nu återstår nästa, att få församlingsmedlemmarna att rösta. På bilden pågår rösträkning i Purmo i valet 2010.

”Ju större organisation desto mindre engagemang på gräsrotsnivå.”

Tanja Eklund

INSAMLING UTREDS

Polisen utreder Jalovaara

Tidningen Iltalehti rapporterade förra veckan att predikanten **Pirkko Jalovaaras** förening *Rukousystävät* (ungefär: Bönsens vänner) misstänks för ekonomiska oegentligheter.

Föreningen har haft tillstånd för penninginsamling, men största delen av pengarna har gått till föreningens förvaltning, bland annat löner och pensioner. Iltalehti avslöjar att Jalovaara enligt senaste beskattning hade större årsinkomst än ärkebiskop **Kari Mäkinen**.

FOTO: ARKIV/SOFIA TORVALDS

ÖPPET TROENDE

I Finland har det inte på årtionden funnits så många öppet troende partiledare som nu.

Tommi Nieminen i Helsingin Sanomat

TJÄNSTER RÄTTIGHETER

Kyrkans annonser under lupp
Förbundet för mänskliga rättigheter har riktat en klagan till justitieombudsmannen gällande kyrkans arbetsplatsannonser. Orsaken är att församlingar förutsätter att deras arbetstagare är konfirmerade medlemmar av kyrkan. Det gäller till exempel tjänster som informatör, husmor, servicechef och ekonomichef.
– Vi vill att justitieombudsmannen ska ta ställning till om dessa människor utför ett andligt arbete och kan förutsättas vara konfirmerade, säger förbundets forskningschef **Milla Aaltonen** till Kotimaa.

ORDFÖRKLARINGAR

• **Kyrkofullmäktige** är församlingens högsta beslutande organ. Beslutar bland annat om budgeten och kyrkoskattens storlek. Väljs i församlingsvalet i november.

• **Församlingsrådet leder** församlingens andliga arbete och övriga verksamhet. Beredande och verkställande organ för kyrkofullmäktige. Väljs i församlingsvalet i de församlingar som tillhör en samfällighet.

• **Kyrkorådet fungerar** som församlingsrådet men det tillsätts av kyrkofullmäktige. Finns i församlingar som inte tillhör en samfällighet.

• **Kapellförsamling** är en geografisk del av en församling, ofta en tidigare självständig församling som gått med i en större enhet. Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet väljer ett kapellråd.

• **Sämjoval uppstår** då det bara finns lika många kandidater som poster.

ter mötet. Men om det räcker till egen lista är för tidigt att säga.

På måndagen lämnade Munsalaborna slutligen in en lista på åtta namn.

Jarl Dahlbacka som representerar Munsala i församlingens valkommitté har en förklaring till läget.

– Det har varit sämjoval så många år att man i Munsala inte har någon vana att rösta i församlingsvalet, säger han.

Det lama intresset oroar Dahlbacka. Och ännu kan han inte andas ut.

– Det krävs också att Munsalaborna aktiverar sig och röstar i valet.

Enligt kyrkoherde **Lars-Johan Sandvik** i Nykarleby var avsikten från första början att församlingens medlemmar ska få välja från tre geografiska listor, en från Nykarleby, en från Jeppo och en från Munsala. Nykarlebylistan har 18 namn.

– Jag har uppfattat att nomineringen av kandidater varit rätt trög överlag, säger Sandvik. Det verkar vara svårt att få folk att ställa upp.

Till en början såg nomineringen trög ut också i Borgå domkyrkoförsamling. Men mot slutet av förra veckan lossnade proppen och man fick in tillräckligt många kandidater för att det ska bli val.

– Men fortfarande har det varit svårt att få unga vuxna i ålder 25–40 att ställa upp. De prioriterar att satsa på familj och karriär, säger **Stefan Vikström** som vidtalat många i den åldersgruppen.

I Västaboland har kyrkoherde **Harry Backström** i Västaboland inte uppfattat att församlingens ombud skulle ha haft några större problem att få kandidater att ställa upp.

– Vi får flera listor att välja från, säger han. Det är ett spännande fält och jag ser med tillförsikt fram mot valet.

Hjälpen måste gå till alla parter

MELLANÖSTERN. När det planeras hjälpinsatser måste man tänka på alla parter, också på muslimer, säger biskoparna i ett ställningstagande.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

– När vi skickar hjälp till utsatta folkgrupper Mellanöstern, måste vi handla rättvist och jämlikt. Om vi hjälper bara kristna så bekräftar vi muslimernas fördomar om att de kristna är marionetter för de västliga länderna, säger biskop **Björn Vikström**.

De finländska biskoparna har gemensamt tagit ställning till situationen i Mellanöstern och länderna där: Syrien, Irak, Palestina och Israel.

I ställningstagandet säger biskoparna att all hjälp som skickas ska gå till alla parter i en konflikt oberoende av vilken religion de tillhör eller inte.

– I sociala medier och på Kotimaa24 har det käbbplats om inte hjälpen borde gå i första hand till de kristna i regionen. Då kan det vara bra att veta att också de kristna själva i de här länderna har påpekat att hjälpen måste gå rättvist till alla. Annars leder till avundsjuka och till att nidsbilderna om oss kristna bekräftas som sanna. De gör att det blir ännu svårare för de kristna att bo kvar i de områden de bebott i tvåtusen år, säger biskop Björn.

Han hänvisar till Jesus uppmaning att vi ska älska våra fiender i Matt:43–48.

– Som kristna har vi ansvar för våra medmänniskor i nöd. Punkt och slut.

Nej till våldsretorik

Genom att hjälpa de kristna på ett sätt som även kommer deras grannar till del skapar vi förutsättningar för att de kristna skall uppfattas som viktiga aktörer i byggandet av ett tryggare samhälle.

– Samtidigt är det förstärkt viktigt att de kristna i Mellanöstern känner att det finns systrar och bröder som

BISKOPARNA HOPPAS att de som söker skydd hos oss ska bemötas med respekt och medkänsla. FOTO: KAROLIINA EK/KIRKON ULKOMAANAPU

lyssnar på deras nödrop och reagerar.

I sitt ställningstagande fördömer biskoparna kraftfullt användandet av religiösa argument för att motivera våld och förtryck av andra människor. De konstaterar att det internationella samfundet måste reagera snabbt på folkgrupper som utsätts för omänskligt och rätt våld.

Biskop Björn skriver på sin facebook-sida att i många länder är religiös identitet en fråga som kan leda till hot mot livet eller åtminstone till trakasserier och orättvis behandling.

– Det här måste vi protestera mot oberoende av vilken grupp det gäller och understryka religiösa minoriteters rätt till att uttrycka sin tro och hålla fast vid sina traditioner. Dessutom bör vi våga tala för individens rätt att byta religiös tillhörighet utan att drabbas av familjers

eller samhällets repressalier, skriver biskopen.

Motverka extremism

I det gemensamma ställningstagandet från biskoparna lyfter man också upp dem som söker skydd och möjlighet till ett bättre liv i vårt land och värdar för respekt och medkänsla med dessa: ”Genom att ge invandrare möjlighet till utbildning och arbete hjälper vi dem att tro på framtiden. På det sätt

”Det har käbblats om inte hjälpen i första hand borde gå till kristna. Men som kristna har vi ansvar för alla medmänniskor som är i nöd. Punkt och slut.”

Biskop Björn Vikström

tet förhindrar vi att unga invandrare marginaliseras och vi minskar risken för att extremrörelser lockar in dem på våldets väg”, skriver biskoparna.

Vidare vill biskoparna uppmana alla att fundera på sitt eget förhållningssätt till olikheter. De utmanar sig själva och andra kyrkoledare till dialog där man tar ställning för fred och fördömer religionernas användning av våld mot och förtryck av människor.

Tillsammans med de övriga medlemsländerna i EU bör enligt biskoparna vårt lands ledning allt tydligare försvara religionsfrihet och religiösa minoriteters rättigheter överallt i världen.

Församlingarna och enskilda uppmanas till bön för fred, fredsbevarare och våldsoffer, men också bön för dem som utövar våld så att deras inställning ändras.

KYRKOHISTORIA DEBATT

Monopol på kyrkohistoria?

Elva katolska forskare anklagar i en debattartikel i tidningen Dagen Svenska kyrkan för att försöka ta monopol på kyrkohistorien. Debatten handlar om att Uppsala stift firar 850-årsjubileum un-

der devisen ”Från Stefan till Antje”. Den Stefan man syftar på är cisterciensmunkens **Stefan av Alvastra**, som 1164 blev den första katolska ärkebiskopen i Uppsala. Med Antje avses Svenska kyrkans ärkebiskop **Antje Jackelén**. ”Men devisen sänder en konstig signal genom att

den ger sken av en sömlös historisk kontinuitet från Stefan till Antje. Någon sådan kontinuitet finns inte. Jackelén är ju inte Uppsalas nya katolska ärkebiskop”, skriver forskarna i debattartikeln. De kallar också reformationen för ”en brutal kulturrevolution”.

Madrigalen

Sonja Aldén

Dir. Ia Rönngård

Lördag 4.10
kl. 16.00 och 19.00

Runebergssalen
i Jakobstad

Biljetter 35 €
www.lipputoimisto.fi

Campus Allegros infopunkt och CD-Dreams i Jakobstad
Karleby turism och Luckan i Karleby, Studio Ticket i Vasa
Bussar: www.istravel.fi

Terapieresurser skärs ner i Esbo

PARTERAPI. Esboförsamlingarnas samarbete med staden tar slut. Det innebär allt mindre resurser för familjerådgivningen, som redan nu tvingas säga nej till många som söker hjälp.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Förra veckan meddelade Helsingin Sanomat att Esbo stad fattat beslut om att sätta punkt för sitt samarbete med församlingarnas familjerådgivningscentral, ett samarbete som pågått i årtionden. Det innebär att resurserna blir ännu knappare, och att allt färre får stöd. Också i Vanda och Helsingfors tryter resurserna.

– En tredjedel av vår budget försvinner och det är en stor summa. Vi känner oro för hur det ska gå för oss och våra klienter, säger familjerådgivare **Carina Hjelt** vid Esboförsamlingarnas familjerådgivningscentral till Kyrkpressen.

Vad stadens beslut kommer att innebära helt konkret kan hon ännu inte säga.

– Det är väldigt tråkigt att staden fattar det här beslutet i ett läge då det är ekonomiskt kärvt också för många barnfamiljer, som är vår största klientgrupp. Många kämpar med stora lån och oroar sig till exempel över samarbetsförhandlingar på sina arbetsplatser. Sådan stress leder till mer friktion också i parförhållandet.

Hjälptid

De par som söker till familjerådgivningscentralen kämpar med varierande problem. Det kan handla om problem med växelverkan paret emellan, akuta kriser eller våld.

– Vi har alltid haft fler klienter än vi kunnat ta emot. Redan i dag kan vi ta emot bara hälften av dem som söker hjälp, och nu är behovet större än på länge.

Carina Hjelt undrar över om staden tänkt igenom de långsiktiga effekterna av sitt sparbeslut.

– Då man hjälper familjer i ett tidigt skede skyddar det också barnen. Om man inte motar Olle i grind kan det leda till större och värre problem senare, och då är det andra instanser inom staden som får ta vid och betala.

Dyrt att gå privat

När Familjerådgivningscentralen måste prioritera bland dem som söker hjälp försöker de anställda erbjuda hjälp åtminstone för de akuta fallen och för småbarnsföräldrarna.

– Vi hör till de få instanser som kan erbjuda Esboföräldrarna helt avgiftsfri parterapi. Det är möjligt att allt fler i framtiden måste söka sig till privata psykoterapeuter. Det innebär att det blir allt färre som får terapi, eftersom det är för dyrt för de flesta vanliga småbarnsfamiljer, säger Hjelt.

Men hon vill också påminna om att verksamheten fortsätter, trots stadens beslut.

– Vi gör vårt allt också i framtiden, med de resurser vi har.

ISRAELS AMBASSADÖR Dan Ashbel har mött flera Israelvänner på olika håll i Finland. På söndagen gjorde han det i Elimförsamlingen i Jakobstad.

Vapenvilan i Israel är skör

ISRAEL. Det har varit en svår sommar i Israel. Just nu är vapenvilan skör i konflikten mellan Israel och Hamas.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Då den israeliska ambassadören i Finland **Dan Ashbel** möter pressen i samband med ett besök i Jakobstad uppger han att 3,5 miljoner människor, knappt hälften av befolkningen i Israel, levde under ett direkt hot av missil- och granatattacker i sommar. 4 500 missiler har skjutits mot civilbefolkningen från Gaza.

– Regeringen kände ett stort motstånd mot att ge sig in i en väpnad konflikt med Hamas. Till en början försökte vi skydda vår befolkning, säger Ashbel.

Kan man förhandla med Hamas?

– Konflikten är inte territoriell. Israel lämnade Gaza 2005. Det går att förhandla med en motpart om vem som har rätt till ett områ-

de. Men man kan inte förhandla med någon som förnekar ens rätt att existera. Det gör Hamas öppet. De säger att ni israeler älskar livet lika mycket som vi älskar döden. Det är svårt att leva med dem som har den inställningen.

Han ser en demilitarisering av Gaza som en lösning på konflikten.

– Det skulle lösa problemen som också civilbefolkningen i Gaza upplever. Om området inte var ett hot för Israel fanns det ingen orsak att vidta de åtgärder som vidtagits. Då kunde också befolkningen och varor gå in och ut från Gaza.

Demilitarisering

Han nämner Västbankens exempel. Området är i dag i stort sett demilitariserat.

– Det finns en regering och ett vapen. Polisen är beväpnad. Det är en del av avtalet mellan Israel och Palestina. Det fungerar. I Gaza har vi flera grupperingar som slåss om vem som är starkast och som importerar vapen.

– Om det internationel-

la samfundet ser möjligheterna och tar en demilitarisering av Gaza på allvar finns det en chans att skapa förtroende. Gaza är ett litet område med 1,8 miljoner människor. Det har alla möjligheter att bli Mellanösterns Singapore. Men så länge det finns en terrorgrupp kan det inte ske.

Behandlas Israel orättvist av omvärlden?

– Omvärlden ställer förväntningar på att Israel ska göra sådant som inget annat demokratisk land förväntas göra, säger Ashbel.

Han säger att ingen kallade Natos och Storbritanniens attacker på Kosovo och i det första Irak-kriget på nittioalet för krigsförbrytelser.

– I de attackerna dog flera tusen civila. Men ingen anmälde det till människorättsrådet.

– Antagligen har vi gjort misstag och vi undersöker dem som bäst. Men misstag sker i krig. Man bör beakta att vi har att göra med en motpart som inte respekterar regler, mänskliga rätt-

tigheter eller sin egen befolkning. Vad gör man när Hamas gräver tunnlar under civila hus och kliniker med avsikt att attackera Israel. Vi måste göra svåra val.

Möter Israels linje intern kritik?

– Det var visst **Menachem Begin** som sade att den sista regeringen som tidningen Haaretz stödde var hans majestäts regering, alltså den brittiska. Det är ju en överdrift. Vårt samhälle är öppet och var och en får säga vad den vill. Det är ingen självklarhet i vår region. Men det finns en skillnad i kritiken från media i Israel och media utomlands. Den interna kritiken handlar om sådant vi kunde förbättra eller lära oss av medan kritiken utifrån förutsätter att Israel gör sådant som inget annat land gör.

Honorärkonsulat i Vasa

Ambassadör Dan Ashbel besökte Vasa och Jakobstad under veckoslutet. I Vasa etablerade han Israels första honorärkonsulat i Finland. Honorärkonsul är **Fredrik Ekholm**.

DET BLIR allt svårare att få parterapi i huvudstadsregionen. I Esbo ger staden upp samarbetet med församlingarna.

Björn Vikström

MER ÄN ORD

– Trovärdig efterföljelse i en kyrka på väg

24⁹⁰

Missa inte våra samtalsfrågor!

Vad finns det för skillnad mellan uttrycken "tro att" och "tro på"?

Det är en av de samtalsfrågor som tagits fram för biskopens herdebrev *Mer än ord*. Frågorna passar bra att använda i diskussionsgrupper av olika slag.

Alla frågor hittar du om du går in på www.fontanamedia.fi och klickar på "förlaget" uppe i högra hörnet.

Skilda kan få hjälp i grupp

SKILSMÄSSA. För att orka gå vidare efter en skilsmässa kan man gå med i en samtalsgrupp.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Ända sedan 90-talet har kyrkans familjerådgivning i Vasa ordnat samtalsgrupper för personer som känner behov av att bearbeta sina erfarenheter efter en skilsmässa.

– Vi har haft grupper i stort sett vartannat år, säger **Leif Westerlund** som är chef för familjerådgivningen.

Målgruppen är personer som redan skilt sig och har en viss distans till sin skilsmässa.

– Det här är inte för akuta kriser i parrelationer, den problematiken behandlas inom ramen för den vanliga familjerådgivningen.

Till gruppen för skilda kommer både sådana som varit gifta och sådana som levit i ett samband som tagit slut.

– Målet med gruppen är att vara ett fritt forum för deltagarna att prata om sin skilsmässa och lyssna till andras erfarenheter. Genom det stöd man upplever i gruppen kan man gå vidare i livet.

En del deltagare har redan varit skilda en längre tid medan andra har separerat rätt så nyligen.

– Det är bra för gruppen att det finns olika erfarenheter. De som varit skilda en längre tid kan dela med sig av hur det tagit sig igenom olika typer av utmaningar.

Diskussionerna i gruppen handlar mycket om självbild.

– Det är den som faller ihop när det blir skilsmässa. Vad är det för fel på mig? är en vanlig fråga man ställer sig.

Det är vanligt med skuld-känslor mot barnen och det är mycket som rör just relationerna till barnen som aktualiseras efter en skilsmässa.

– Separation leder också till ett sorgearbete som går genom olika faser, sä-

LEIF WESTERLUND och Siv Jern leder grupper för skilda i Vasa. FOTO: JOHANNA BACKHOLM

ger Leif Westerlund.

En ny identitet måste byggas upp eftersom man i ett förhållande har en identitet som växer fram ur själva relationen.

– Frågor som "vem är jag nu då jag är ensam?" blir aktuella. På blanketter kan man inte kryssa i som fört utan nu blir man definierad som "franskild". Var landar jag som människa i den här omställningen och processen?

Hoppas på nystart

I en skilsmässogrupp blickar deltagarna också framåt i tiden.

– Hur tänker jag nu om mitt liv, kommer jag att hitta någon som vill leva med

mig? Strax efter skilsmässan, när smärtan ännu är stor, känns tanken på en ny relation ganska avlägsen, säger Westerlund

De flesta hoppas ändå på en nystart och på att hitta en livspartner.

Grupperna har maximalt sex deltagare.

– Det får inte vara för många i en sådan här grupp.

"Det är ofta självbild som faller ihop efter en skilsmässa. Vad är det för fel på mig, är en vanlig fråga man ställer sig."

Leif Westerlund

I en liten grupp får alla tillräckligt med utrymme och det blir en tryggare atmosfär.

En skilsmässogrupp träffas en gång i veckan i två timmar. Totalt 9–10 gånger, under en termin.

– De två första gångerna kan man känna sig för, fyller gruppen just mina behov? Då kan man ännu hoppa till och inga nya tas in. Allt som diskuteras är konfidentiellt och får inte föras vidare till andra utanför gruppen.

Nästa grupp är startar efter nyår och anmälningarna ska komma senast i mitten av december.

Intresserade kan vända sig till leif.westerlund@evl.fi, eller siv.jern@evl.fi

VÅGA FRÅGA

Skriv dina önskemål

Jag undrar hur man ska gå till väga när man vill komma i kontakt med en viss präst? Kan jag bara ringa och störa prästen i fråga? Fastän jag aldrig träffat honom? Jag skulle vilja prata om den egna begravningen. Prästen finns inte i min egen församling.

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och psykoterapeut och svarar på läsarförfrågor om tro och liv.

VILL NÅGON få kontakt med en viss präst går det bra att ringa upp och be om ett samtal. Präster som ännu är i arbetslivet har numera tjänstemobiltelefoner. Det betyder att det är lättare än förr att nå en präst per telefon. Varje präst svarar i sin tjänstetelefon när han/hon är i tjänst och det är läge att prata i telefon.

Av din fråga framgår också att du skulle vilja diskutera din begravning med en präst som inte arbetar i din församling. Det kan du mycket väl göra, men prästen i fråga kan inte med säkerhet lova att han kan förrätta din jordfästning när den dagen kommer. Han har i första hand ansvar för sina församlingsbor och har begränsade möjligheter att betjäna andra. En präst kan ändå åta sig en förrättning i en annan församling, om förmannen är instämd med saken och om det är praktiskt möjligt. Det betyder också att den som anlitar en präst ska stå för prästens resekostnader. Din församling ersätter inte prästen för det arbete han gör. Han får inte heller begära ett arvode för arbetet. I den lutherska kyrkan gäller den allmänna principen att kyrkliga förrättningar ska vara avgiftsfria. Det betyder i praktiken att präster som åtar sig förrättningar i andra församlingar gör en insats som liknar frivilligt arbete. Endast de direkta kostnaderna får man begära ersättning för.

NÄR DU tänker på din egen begravning, och sätter dig in i hurdan du önskar att den skulle vara, är det viktigt att du också beaktar dina anhöriga. En begravning har två infallsvinklar. Den ena handlar om den som har avlidit. Det är viktigt att jordfästningen på ett så bra sätt som möjligt påminner om den som har dött. Den andra infallsvinkeln handlar om de efterlevande, om dem som har samlats för att ta avsked av en anhörig eller vän. När du planerar för din begravning behöver du tänka på båda aspekterna och på något sätt involvera dem som ska arrangera din begravning.

Begravningsarrangemangen underlättas stort av att du diskuterar med dina anhöriga och skriver ner dina önskemål. De efterlevande behöver få veta hur du skulle vilja att din begravning ser ut. Var vill du bli begravd, vill du ha kistbegravning eller bli kremerad, vilka psalmer och vilken musik tycker du om och så vidare. Du kan också gärna göra en anteckning om vilken präst du hoppas att de skulle anlita. Det önskemålet beaktas i mån av möjlighet. Du kan gärna, om du vill, skriva om vad som har varit viktigt för dig och vad du skulle vilja säga till den präst som ska förrätta din begravning. Har du ett nära förhållande till dina anhöriga är det sannolikt att de på de flesta punkterna anar sig till vad du önskar. Men om det inte är så behöver du definitivt sätta dina önskemål till pappers.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Amsterdam i nutid och dåtid

Jag råkade vara i Amsterdam i somras, samtidigt som årets Prideparad gick av stapeln. En händelse som nog inte gick någon förbi ifall man rådde befinna sig i staden vid

den tidpunkten. Musiken från kanalparaden den lördagen hördes långa vägar och den uppsluppna stämningen drog oss med sig ner mot kanalen och folkmassorna. Där stod vi sedan och försökte fånga glimtar av båtar och deras besätt-

ningar som gled förbi i den ena kreationen mer fantasifull än den andra. Konfetti dalade i luften och ljudnivån gick i vågor i takt med att båtarna åkte förbi. Det var feststämning på gatorna och förväntning i luften. Kontrasten var stor jäm-

fört med föregående dags besök i Anne Franks hem. Där vandrade gruppen av besökare stilla från rum till rum. En dämpad kommentar hördes här och där. Bilderna av bland annat filmstjärnor och konstverk som Anne Frank limmat på väggarna i sitt rum

fanns kvar. Nu inglasade. Rummet som hon och Fritz Pfeffer delade var litet, mycket mindre än jag hade föreställt mig. Dessa två totalt olika upplevelser stod ut mest under resan till Nordens Paris. Finns det något som kunde binda samman bå-

de Anne Frank, killgruppen vid kanalen i de rosa Hello Kitty-munderingarna och praktiskt taget alla oss människor?

Kanske det kunde vara att vi alla bara vill vara oss själva, och bli accepterade som de vi är.

MATSVINN. Selina Juul är både övertygad och radikal: Vi kan rädda vår civilisation om vi vill. Men då måste vi sluta producera mat vars enda syfte är att kastas bort. Rörelsen *Stop Spild Af Mad* har vuxit från ett litet danskt konsumentupprop till en mångfald prisbelönt rörelse.

Skapade folkrörelse mot skåpmat

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Det började för sex år sedan. Selina Juul hade fått nog.

– När jag flyttade till Danmark från Moskva för tjugo år sedan minns jag att jag reagerade starkt på att alla slängde bort så mycket mat.

Juul, som jobbar som grafisk designer, bestämde sig till slut för att reagera.

– Det började som ett litet konsumentupprop, men vi växte otroligt snabbt. För sex år sedan var det ingen som talade om matsvinn, i dag känns det som att hela Danmark och stora delar av världen har engagerat sig.

Bara två veckor efter att Selina Juul år 2008 grundade rörelsen *Stop Spild Af Mad* började hon uppmärksammas i de danska medierna.

– Ett exempel på hur snabbt det gick är att en av de största danska matvarubutikerna, Remo 1000, förbjöd mängdererbjudanden i alla sina butiker.

Hur var det möjligt? Det ligger ju inte i matvarukedjornas intresse att folk minskar på sina matuppköp?

– Människor inspirerades och det uppstod en riktig gräsrotsrörelse som också ställde krav. Det här visar vilken makt vi har som konsument. Ingen matvarukedja hade satt sig emot den folkrörelse som uppstod.

Hon använder övertygande retorik och radikala argument. Selina Juul vill få människor att inse att det för vår civilisations överlevnad är helt nödvändigt att vi slutar mata soptunnorna med det vi köper i affären. Att den privata konsumentens ekonomi vinner på det är en bisak.

– Klimatförändringen eskalerar och

det gör att det blir allt svårare att odla mat. Just nu finns det redan tillräckligt med mat för att mätta alla på jorden, men tredjedel av all mat åker i soptunnan. Vi människor blir fler och fler, i slutet av det här århundradet beräknas det bo elva miljarder människor på jordklotet. Om vi fortsätter slänga bort mat i samma takt vi gör nu kommer det inte att finnas mat för alla. Skogar kommer att huggas ner till förmån för mer odlingsmark och det kommer i sin tur att påverka klimatet ännu mer. Vi inte bara kan utan måste få ett slut på matsvinnet!

Entusiastiskt berättar hon att en undersökning 2013 visade att varannan dansk har minskat på sitt matsvinn.

– Det är helt otroligt. Det arbete vi har satt ner har inte varit förgäves.

Köp bara det du äter

Selina Juul har precis kommit hem från Island där hon bland annat träffat presidenten och hans fru. Nu står hon på Narinkens torg i Helsingfors och delar ut mat tillsammans med den finska organisationen *Saa syödä!*. 2013 vann Juul nordiska rådets natur- och miljöpris och det är därför hon nu turnerar i alla nordiska länder.

Selina Juul har fått uppmärksamhet i stora delar av världen, vunnit åtskilliga pris och varit med och infört kampen mot matsvinn på agendan i Europeiska Unionen och Förenta Nationerna. Arbetet görs fortfarande på frivillig basis.

– Det här jobbar jag med för att jag verkligen tror på saken. Mitt levebröd får jag tack vare mitt jobb som grafisk designer, men jag hinner knappt med det längre. Om jag har tur får jag ersättning för de föreläsningar jag ger. Visst,

det finns en uppsjö med kommersiella krafter som gör business på oss, men jag vägrar göra det här till en kommersiell rörelse. För mig vore det djupt oetiskt.

Vad tycker du om EU:s livsmedelspolitik och att den europeiska mat som säljs i våra affärer ofta är kraftigt subventionerad?

– Det här är en mycket komplex fråga och det är inte lätt att ändra på befintliga system. Men vad vi med vår rörelse vill visa är att det går att få till stånd en förändring. Ingen trodde att vi skulle kunna göra något i EU då vi för fyra år sedan tillsammans med flera andra organisationer försökte väcka organisationens uppmärksamhet i den här frågan. Men nu har EU börjat intressera sig för frågan.

Att europeisk mat slängs på grund av politiska konflikter länder emellan har hon inget överseende med.

– Det är hemskt. Det finns mängder av människor i EU som lever under fattigdomsgränsen. Det är svårt att påverka den globala politiken men det Stop Spild Af Mat vill göra är att visa att det lokala kan få stor betydelse. Vi jobbar till exempel just nu med ett IT-system där små matproducenter, till exempel bagerier, med en sms-funktion kopplas ihop med lokala hjälporganisationer så att de enkelt kan donera av sitt överflöd.

Vilka är då Selina bästa tips för att minska matspillet?

– Vi måste reducera spillet innan det blir spill. Annars behandlar vi bara symptomen. Nyckeln är att tänka efter i butiken: Vad har jag, vad behöver jag, vad kommer jag att kunna äta? Det är mycket roligare att äta lite god mat av god kvalitet än att ha billig mat i överflöd som blir rester ingen vill ha.

KOMMENTAR CHRISTA MICKELSSON

Det vi alla gör (och helst skulle fortsätta med)

Du gör det, jag gör det. Släng bort mat. Ibland går det att förklara. Som då hälften av 2-åringens

middag hamnar på golvet under matbordet. Då vi inte märkte att frukterna vi köpte var mögliga. Eller då några av matgästerna uteblev.

Men för det mesta har vi inga ursäkter. Kanske ni tänker som jag: Men slu-

ta gnälla om lite rester. Bättre att kasta bort än att föräta sig. Många i generationen före mig reagerar ännu mot tider då mat skulle sparas och ätas (möjlig eller inte) även om kriget var slut och tillgången på mat förbättrats. Det

ska finnas tillräckligt, det får inte ta slut (för man vill ju inte verka snål). Bilden av den stränga husmodern som med bister min står och hötter med pekfinger vid sopkärlet spökar i bakhuvudet.

Och det är svårt att få

det inpräntat i skallen: Att vi haft ett halvt sekel av god utveckling då nästan allt blivit bättre, men att det enda redbara vi i dag överhuvudtaget kan göra när det kommer till vår konsumtion är att lägga en stor fet sordin på hela

spektaklet.

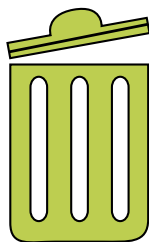
– Kom ihåg, låter du den sista skivan skinka i förpackningen bli oäten belastar den skivan naturen mera än hela plastförpackningen, ropar Marco Bjurström ut på torget i Helsingfors under evene-

SELINA JUUL har kämpat mot matsvinnet i sex år. I år turnerar hon i alla nordiska länder.

INFO OM MATSPILL

KÄLLA: SAASYODA.FI GRAFIK: MALIN AHO

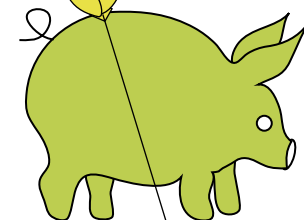
- **De finländska** hushållen kastar bort 120–160 miljoner ätbara matvaror varje år. Det utgör 10–15 procent av all mat i livsmedelskedjan.
- **21 miljoner** kilogram av den mat som slängs bort är tillredd mat.

- **Det slängs** bort ungefär dubbelt mer mat i vanliga hushåll än i mataffärerna.

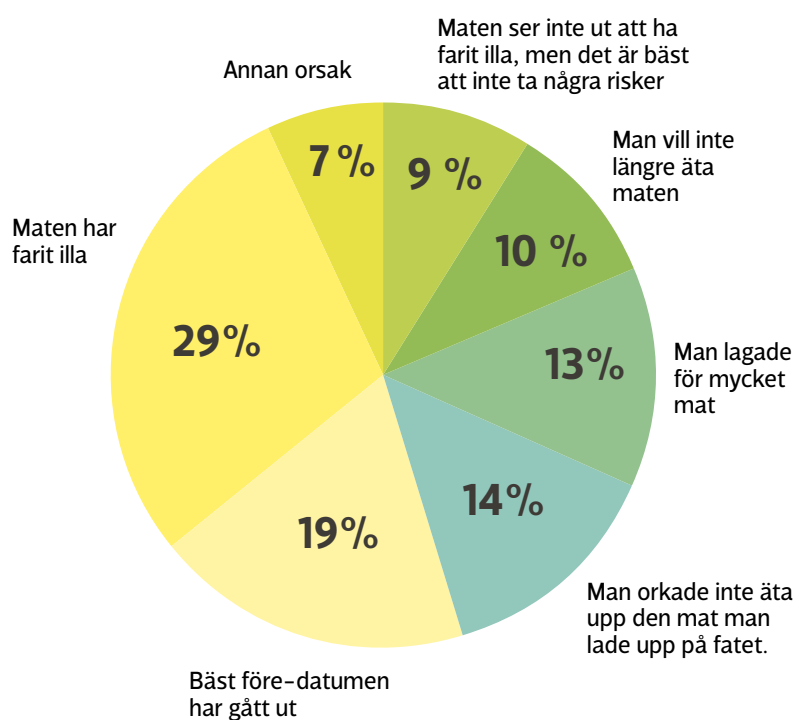

- **Den mat** vi finländare årligen slänger bort belastar våra plånböcker med ungefär 500 miljoner euro.

- **Förpackningar, transport** och avstjälningsplatser utgör bara en liten del av den miljöpåverkan som matsvinnet orsakar. Det som påverkar miljön mest är det jordbruk och den djuruppfödning som behövs för att fylla våra soptunnor med mat.

ORSAKERNA TILL MATSVINNET:

Selina Juuls tips för att minska matsvinnet:

- 1. PLANERA** dina inköp och undvik mängdrabatter. Köp inte mer än du kan äta.
- 2. GÖM INTE** färskvaror längst bak i kylskåpet. Håll ordning i kylskåpet så du ser all mat du har.
- 3. TÖM FÖRPACKNINGARNA** ordentligt. Klipp gärna upp t.ex. yoghurtkartongen för att få ut allt innehåll.
- 4. LÄGG INTE** upp mer på fatet än du kan äta. Vi blir inte gladare – bara fetare – av stora portioner.
- 5. ANVÄND** gårdagens rester som lunch eller middag i dag.

manget *Saa Syöä!* förra veckan där stadens invånare låter sig väl smaka av soppa gjord på ratade råvaror.

I fjol kastade vi bort 25 kilogram fullgod mat per person. Selina Juul vill lyfta fram att våra drömmar,

utan att vi visste det, åkte på samma gång.

Det är därför vi inte kan sluta gnälla om lite rester. Matspillet sätter fingret på det som är symptomatiskt för vår tid: att vi som har, har i den utsträckning att vi slutat bry oss.

FAMILJEPLANERING. Gud ger dig inte fler barn än du orkar med, sägs det. Men om det inte stämmer och orken tar slut? Aila Ruoho och Vuokko Ilola har skrivit en bok om den gammallaestadianska rörelsens största smärtpunkter.

För tung börda

TEXT: SOFIA TORVALDS

ILLUSTRATION: MALIN AHO

Aila Ruohos och Vuokko Ilolas färsk bok *Usko, toivo ja raskaus* (ungefär: Tro, hopp och graviditet) tar upp en av den gammallaestadianska rörelsens största smärtpunkter: förbudet mot preventivmedel.

Det är ett mediesexigt ämne, och när Helsingin Sanomat för en dryg vecka sedan publicerade en stor artikel om boken fylldes nätets kommentarfält av hän.

– Det känns hemskt att folk pekar ut storfamiljerna och gör sig lustiga över dem och skriver vilka idioter de är som inte förstår använda preventivmedel. Jag vill inte att de ska anklagas för något. De är offer, säger Vuokko Ilola, som själv har elva barn och numera har kapat banden till den gammallaestadianska rörelsen.

Själv tycker hon att det är svårt att komma med råd till de föräldrar som är kvar inom rörelsen och tror på den undervisning de hör: att preventivmedel är synd, att alla barn ska tas emot och att det är orätt att på minsta vis försöka förhindra nya graviditeter.

– De är rädda för att hamna i helvetet om de inte gör som de blivit lär-

da. Jag kan inte veta vilka fruktansvärta psykiska följder det skulle ha om jag försökte tvinga någon att gå emot sitt samvete. Det skulle handla om andligt våld från min sida, säger Ilola.

Samtidigt påminner hon om att också rörelsens undervisning är andligt våld.

– Till exempel liknelsen om kvarnstenen, det där bibelstället om att det vore bättre för den som förleder en av dessa små att sänkas i havets djup med en kvarnsten. Att den används för att motivera ett preventivförbud är fel, och det leder till våld hos dem som tror på det.

AILA RUOHO och Vuokko Ilola träffades då Ruoho ordnade föreläsningar om andligt våld och Ilola bestämde sig för att delta. Vuokko Ilola hade då nyligen lösgjort sig från den gammallaestadianska rörelse hon vuxit upp i. FOTO: SOFIA TORVALDS

Rädsla för helvetet

Familjeplaneringen är en central fråga inom den gammallaestadianska rörelsen. Varför?

– Bra fråga. Familjen är ju viktig för de flesta av oss. Inom rörelsen växer många upp i stora familjer, det är ett ideal. Om hemmet är tryggt och bra är det en härlig omgivning att växa upp i. Det handlar också om att bevara rörelsens livskraftighet, säger teologen och forskaren Aila Ruoho, som inte själv vuxit upp inom rörelsen men har släktband till den.

Ilola säger att hon ibland funderat på om det helt enkelt handlar om beräkning från deras sida som sitter i rörelsens ledning och fattar beslutet.

– Jag har frågat mig om de verkligen själva tror på att preventivmedel är synd? I predikningarna säger man att Guds rike växer inifrån. Moderns roll är viktig för att hon utför Guds arbete, dessutom växer rörelsen.

En del använder preventivmedel i hemlighet, men de flesta vågar inte.

– De är rädda för helvetet. Själv tänkte jag att om jag låter tanken om preventivmedel komma så öppnas dörren till ännu värre tankar och snart ligger jag i något dike och super och hittar inte tillbaka. Jag blir övergiven av Gud, säger Ilola.

Usko, toivo ja raskaus är ingen munter

läsning. De mörkaste ställena handlar om barn som fötts in i familjer där de inte varit välkomna, snarare hatade. Överarbetade och deprimerade föräldrar har varken hunnit eller orkat med sina barn. I en del familjer har barnmisshandel hört till vardagen, också efter att misshandel förbjöds i lag och fördömdes i rörelsens egen undervisning.

– Det som varit svårast för mig att förstå är att det finns mammor som hatar sina barn också efter att de blivit födda, säger Ilola.

Aila Ruoho påpekar att barnens upplevelser i hög grad avgörs av deras systemkonposition.

– Jag kan dela upp det material vi samlat in i tre grupper: barn som varit älskade och fått kärlek, barn som känt att de varit älskade men som inte fått tillräckligt med ömhet, och barn som känt sig oönskade och inte fått kärlek och uppmuntran av sina föräldrar. Materialet visar att de som hört till de första fyra barnen i en storfamilj, eller varit yngst, mår allra bäst.

De sorgligaste fallen finns bland mellanbarnen. De äldsta fick ömhet då föräldrarna ännu orkade, men då nummer 8 av 18 föddes fanns inget av det kvar.

– Jag är mest orolig för mellanbarnen och för barnen i de familjer där föräldrarna är deprimerade. I sådana familjer mår alla barn dåligt, säger Ruoho.

” När jag växte upp hade många laestadianska unga en sorts ödestro. Å ena sidan visste vi inte om Gud skulle ge oss en man, å andra sidan kunde Han ge oss en megafamilj. De viktiga var att vi inte själva kunde påverka den saken. En mamma hade gift sig först som 36-åring och fått nio barn.
Barnlös mor

” När man är ett tillräckligt osynligt barn känner man inte ens avund. För att du ska kunna känna avund måste du ha en känsla av att något som tillhör dig ges till någon annan. Om du har vuxit upp i tron att du är onödig förväntar du dig inte att få något eget. Dynamiken i en stor familj är speciell. Nu talar jag ur barnets synvinkel, som det barn som inte fått vård eller ömhet av sina föräldrar. Jag vet att de äldsta syskonen i min barndomsfamilj inte skulle skriva under det som jag säger.
Osynliga barnet

Hon tror att det finns många deprimerade barn inom rörelsen. När man inte får kräva tid eller utrymme tystnar man. En del av dem som intervjuats berättar att de hade självmordstankar redan som barn.

Alla delar inte samma verklighet

Boken visar att också de som valt att stanna kvar inom rörelsen ofta är starkt kritiska till dess budskap. Till exempel läran om att det finns ett "barnförråd" i himlen väcker förundran. Sitter de blivande barnen verkligen på molnkanten och frågar sig om de inte ska få bli födda snart? Tänk om man väljer att använda preventivmedel – har inte Gud haft kunskap om det i förväg och sett till att det bara finns två barn i förrådet?

En annan fråga som ger upphov till motstridiga känslor är att gammallaestadianerna inte godkänner preventivmedel men nog fertilitetsvård. Är inte fertilitetsvård också att blanda sig i Guds verk?

Men både Ilola och Ruoho poängterar att det finns familjer som klarar av de krav som ställs på dem. De vill ha en stor familj, trivs med den och orkar med den.

– Det är härligt att det finns familjer inom rörelsen som är lyckliga och har det bra. Men jag önskar att ledningen skulle förstå att det inte är allas verklig-

het. Det finns människor som inte orkar med sin börda men samtidigt får höra att Gud inte ger oss tyngre bördor än vi orkar bära. Jag skulle önska att de fick höra att det inte är deras fel att de inte orkar, det handlar inte om deras synd och deras själviskhet, säger Ruoho.

Vuokko Ilola säger att hon blev ursinnig när hon läste att en representant för Suomen Rauhaniyhdistys (gammallaestadianerna) i Helsingin Sanomat kommenterade bokens budskap med att föräldrar kunde få mer stöd till exempel på familjeläger.

– Det finns på riktigt folk som bara inte orkar! Att vara en vecka på läger och höra andra mammor klaga på samma sak hjälper inte. Vi hade en hemvårdare och två barn på dagis när det var som värst. Först då märkte jag att en av våra döttrar skött väldigt mycket om vårt specialbarn. När han var på dagis sa hon till mig att det var så skönt att veta att han var på dagis, att hon inte hela tiden behövde und-

ra över var han var. Då insåg jag vilket pris också barnen fått betala.

– Jag känner att rörelsen inte tar på allvar vad föräldrarnas utmattning betyder för barnen, hur den formar dem ännu som vuxna.

Plocka russin ur bullen

Båda författarna tror att en förändring är på väg.

– Unga använder mer preventivmedel än min åldersgrupp. Det finns folk som har långa rader med dvd-filmer i hyllan trots att det i princip är förbjudet, och lyssnar på den musik de vill lyssna på. Många tänker att de kan plocka russin ur kakan och följa de läror de vill följa. För de unga betyder det också att de kan välja att använda preventivmedel. Det handlar om en sorts dubbelmoral, säger Ilola.

Men hon påminner också om att det finns många som väljer att svälja hela kakan, hur bittert den än smakar.

– Ju snällare och känsligare personer, desto mer vill de följa de råd de får och göra allting rätt, säger Ruoho.

GERD SNELLMAN påminner om att det också kan vara ett val, inte ett tvång, att avstå från preventivmedel.

Stor variation i synen på stora familjer

PREVENTIVMEDEL. Inställningen till preventivmedel är varierande bland de svenskspråkiga laestadianerna, säger forskaren Gerd Snellman.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

– Det finns ingen enhetlig syn, praxis är varierande, säger **Gerd Snellman**, som skrivit en avhandling om de laestadianska kvinnorna som traditionsförmedlare i norra svenska Österbottnen. Hon hör också själv till den laestadianska väckelserörelsen.

– Jag tror att den här diskussionen är aktuell också inom Rauhan Sanarörelsen, som de svenskspråkiga laestadianerna hör till.

Hon säger att det tidigare hände att man undervisade att familjerna ska ta emot de barn de får, Gud ger inte mer än vad de orkar med.

– Numera talar man inte ofta om saken i de termerna. Jag skulle säga att det här är en diskussion som är på gång.

Personligen vill Snellman säga att hon ser två ytterligheter i diskussionen om graviditeter.

– På ena polen finns vårt livsfientliga samhälle, ett samhälle där aborter inte ifrågasätts och där svaga och utsatta inte tas omhand. Den andra ytterligheten är den lära som på finska kallas "pakkosynnytysooppi" (ungefär: tvångsförlossningsläran), som innebär att preventivmedel inte accepteras alls.

Själv har hon upplevt att det finns nåd och förståelse för familjer som av olika skäl inte klarar av att ha en storfamilj.

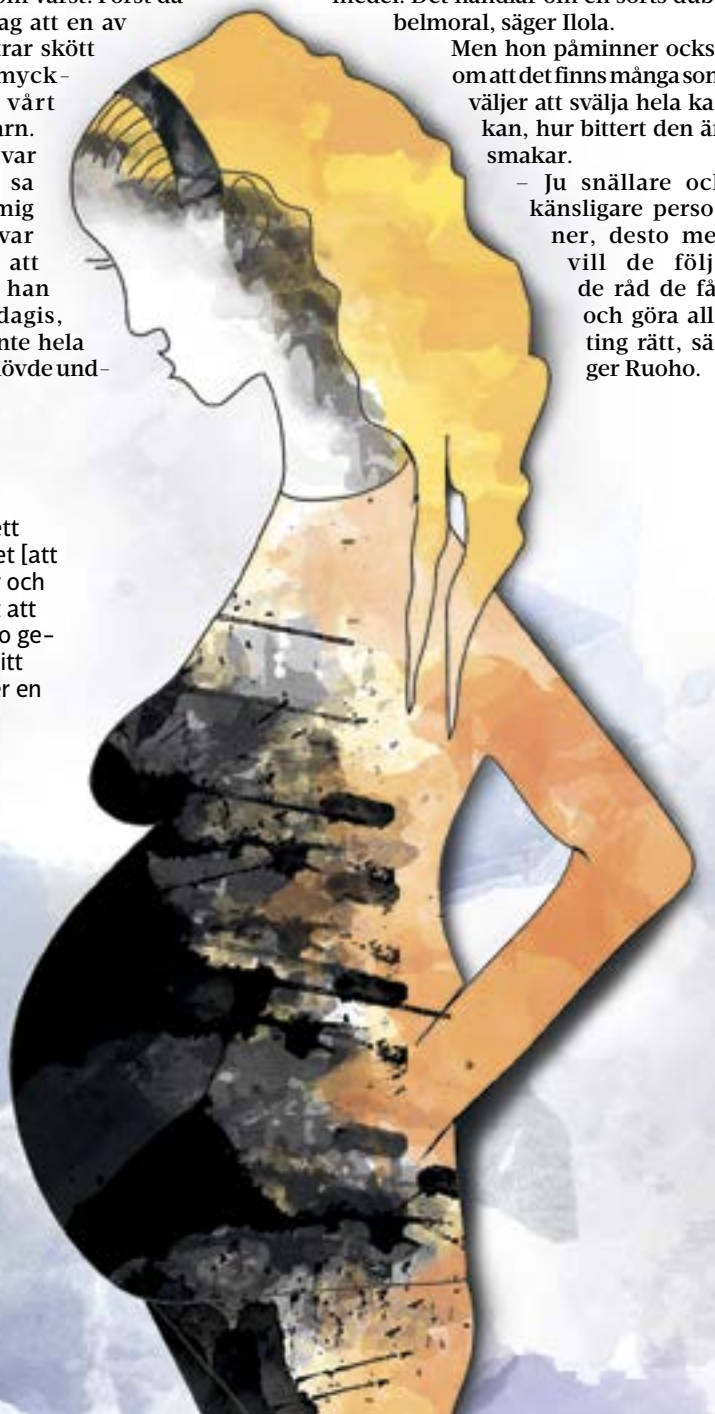
– Den sociala kontrollen är inte så hård, och det finns stor variation i hur man ser på familjer som väljer att bara ha några barn.

Gerd Snellman påminner också om att det kan vara ett val, inte ett tvång, att få många barn.

– Det finns kvinnor som väljer att ta emot så många barn de får för att de verkligen upplever att det är Herrens kallelse att de ska göra så. Vi ska också respektera deras val.

” Min tro och min tillit till Guds ledning har på ett konkret sätt blivit mätt genom min kropp. Det [att föda barn] har varit ett sätt att ge uttryck för och bekänna min tro, även om det inte har något att göra med min räddning. Jag har levt ut min tro genom min kropp. Och till det kopplas också mitt starkaste tvivel: lever jag ut min egen tro eller en tro som dikterats av någon annan? **Helena**

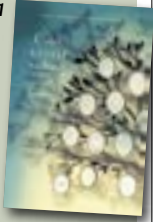
(Översättning: Sofia Torvalds)

ELLIPS

Klaga inte, eget fel

Jag läser webbkommentarer om boken *Usko, toivo ja raskaus*, som handlar om gammallaes-tadianernas familjeplanering. (Se föregående uppslag.)

Helsingin Sanomats läsare tycker bland annat så här: "Klaga inte, eget fel." "Guds lamm, klaga inte om ni inte vågar eller kan tänka med era egna hjärnor." "Varför skyddar inte vårt moderna Finland oskyldiga barn från religioner som ger upphov till sådant lidande?"

Det finns något i folks tro som väcker aggressiv ilska hos andra. Jag kan känna igen den där attityden hos mig själv, till exempel i min inställning till folk som fattar egna medicinska beslut. Just så, tänker jag då någons ovaccinerade barn insjuknar i mässlingen, gå inte till rådgivningen och klaga sen när ungen får en allvarlig följsjukdom. Du borde ha vetat bättre. *Skyll dig själv.*

Vad är det som provocerar oss i den där tron som sväljer allt? Vad är det som känns så irriterande då någon bokstavligen är redo att offra sitt eller sina barns liv för något som vi själva betraktar som strunt?

Är det tilliten? Något blint och barnsligt, något som vi själva förlorade för länge sedan.

Vill vi rädda de stackars vilsegångna, eller vill vi bara se ner på dem?

Är vi så mycket mogna, alltså? Ger det oss särskilda rättigheter, gör det oss mer värda?

Jag har en massa frågor och få svar. Också jag själv tror på sådant som till exempel **Marcus Rosenlund**, som intervjuas på sidan två i den här tidningen, betraktar som goja.

Vi på Kyrkpressen valde att intervju honom ändå. För att också andra röster ska höras.

■ SOFIA TORVALDS

Att ha lekluft inför Guds ansikte

ÖKEN. En mässa som talar till alla sinnen. Där det nybakta brödet får smälta i munnen, där rökelsen får sprida väldoft och där symboler får beröra på ett djupare plan. – Ökenmässan är en helkroppsupplevelse, säger mannen som hämtade den till Sverige.

TEXT: MICHAELA ROSENBACK

– Jag kom i kontakt med **Gunnar Lind** för över tio år sedan. Då var jag ganska illa därän men ökenmässan räddade mig för den går på djupet. Jag hoppas att den kan sprida sig mer eftersom den är så fantastisk, säger **Marie Engström** från Sverige. Hon sitter i Åbo svenska församlings församlingscenter på Auragatan. Omkring henne sitter ett tiotal andra ökenmässeentusiaster och planerar kvällens mässa i Åbo domkyrka. Man jämför upplevelser, delar tankar och funderar kring ursprung. Här sitter också mannen och prästen som introducerade ökenmässan för Marie Engström och för hela den svenska kyrkan, **Gunnar Lind**.

Det hela började med att **Gunnar Lind** flyttade till Egypten tillsammans med sin familj. Han var utsänd av Svenska Kyrkan för att leva i det lokala samhället, för att se och lära.

– Jag flyttade till Kairo eftersom jag fick en inbjudan av den ortodoxa koptiska kyrkan. De sade "kom och var med oss". Det är så fint med Mellanöstern, där handlar det om närhet och om att vara tillsammans. Här hemma är vi så fokuserade enbart på alla våra saker, säger **Gunnar Lind**.

Ökenmässan är en gudstjänst som talar till alla sinnesintryck. Doften av rökelsekaren och ljusen, smaken av vinet och det nybakta nattvardsbrödet. Sångerna är en blandning av österländskt ortodoxa, Taizésånger och psalmer. Mässan är lång, ofta över två

timmar. Här finns tid för stillhet och att stanna upp.

– Ökenmässan är en helkroppsupplevelse. Leken och lusten är väldigt viktig. Att delta i en ökenmässa är att ha lekluft inför Guds ansikte. Det är en tröskel man måste komma över men gör man det får man uppleva tidlöshet. Det här är inget quick fix, säger **Gunnar Lind**.

Det är en mässa som inkluderar alla, en folkets gudstjänst. Åhörarna blir deltagare och symbolerna går längre in i kroppen än ordet.

– Man gör precis så mycket man kan och vill. Det jag värdesätter högt är att det är en liturgi som går från födseln ända upp till himlen. Från djupaste nöd till ofattbar glädje, den omfattar hela människan, säger **Gunnar Lind**.

Ökenmässan till Finland

Namnet ökenmässa härstammar från den koptiska kyrkan som har sina rötter i en ökentradition. I öknen fanns få yttre lockelser, här kunde man leva ett liv nära Gud.

– I öknen uppstod liturgin och där växte identiteten fram. Det var också i öknen som man överlevde som kristen, dit kunde man fly.

Gunnar Lind bodde i Egypten i sex år och under tiden fick han lära känna ökenmässan på djupet.

– Jag landade i den koptiska kyrkan och de tog emot mig med öppna armar. De visade liturgin och introdu-

ÖKENMÄSSAN HAR firats i Trefaldighetskyrkan i Vasa sedan september 2006. Från vänster på bilden: nattvardsassistent **Li Ollil-Nylund**, kaplan **Gunnar Särs**, kaplan **Siv Jern** och nattvardsassistent **Gunborg Sjöberg**. FOTO: JOHANNA BACKHOLM

PRÄSTEN GUNNAR Lind bodde i Egypten under flera år. Han var utsänd av Svenska Kyrkan för att leva i det lokala samhället och ta del av den koptiska traditionen. FOTO: MICHAELA ROSENBACK

I väntan på den vita handen

BOK

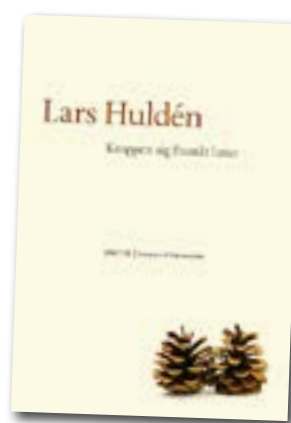
Kroppen sig framåt lutar

Författare: Lars Huldén
Förlag: Schildts & Söderströms 2014

En ny diktsamling av **Lars Huldén**, grand old man inom den finlandssvenska litteraturen, brukar va-

ra något av en händelse. Så också nu. *I Kroppen sig framåt* lutar finns paralleller till *Inga stjärnor i natt*, *sir då Huldén* fortsätter fundera över livet, ålderdomen och döden. Den stillsamma humorn är aldrig långt borta och det är mycket som rannsakas av hans roat skarpa blick. "Skriv inte mer än att/doktoranderna

orkar läsa vad du skrev" är ett av många råd till poeter i samlingens andra del, "Grunderna i poetiken", där både förlagsdirektörer och översättare får sig en släng av slevan. Det är dock samlingens första del, "Ett solilokvium" som bjuder på det största djupet och starkaste formuleringarna. Tron på uppståndelsen är "Förhastad så vitt man kan förstå", men i nästa stund anmäler sig Huldén till "himlens

dansklubb/där plattfötter och övervikt/inte längre är till besvär." Lakoniskt reflekterar han över sin vana att numera knäppa händerna varhelst han sitter: "Det känns bara så bekvämt./ Inget religiöst eller så, /men jag tror att det betyder/ någonting, och vad skulle det/ kunna vara? Jag är åttiosju."

Kroppen må sig framåt luta men språket är lugnt tillbakalutat, försöker aldrig för mycket men levere-

rar desto mer. Det är träffande, njutbart och så naturligt självsäkert som det bara kan vara hos en äldre skald som inte längre har något att bevisa. "En dag då du har skrivit en dikt, /om än aldrig så kort, /är ingen bortkastad dag." Fortsätt skriva, snälla Lars.

■ JOHANNA NYLUND

cerade den för mig, steg för steg. Där lärde jag mig att se sambanden mellan den koptiska liturgin och vår liturgi.

När han flyttade tillbaka till Sverige tog han de koptiska symbolerna och ritualerna med sig.

– När jag kom hem sa biskopen i Stockholms stift åt mig ”glöm inte Egypten, vad du än gör står jag bakom dig”. Jag funderade mycket på vad vi skulle kunna ta vara på och vad som skulle fungera i Sverige. Det gällde att

skala bort och plocka in.

Den första ökenmässan i Sverige ordnades 1998. Den hade föregåtts av en liten notis i dagstidningarna, annars hade mässan inte marknadsförts. Ändå dök det upp dubbelt så många som man hade förväntat sig.

– Jag hade haft en längtan men samtidigt frågat mig själv, kan man plantera in något sådant i Sverige? Men det var människor ända ut på gatan. I en sal som rymmer ungefär 40 människor

trängdes omkring 80 stycken.

Nu firas ökenmässan regelbundet varannan vecka i Högalids kyrka i Stockholm. Också i Finland har traditionen hittat ett fäste, främst via präst Gunnar Särns vid Vasa svenska församling. Han deltog i en retreat på S:t Davidsgården i Rättvik och kom där i kontakt med Gunnar Lind och hans team från Högalids församling.

– Mässan grep tag i kropp och själ, och för mig kändes det som att äntligen komma hem, säger Gunnar Särns.

Den första ökenmässan i Trefaldighetskyrkan i Vasa firades i september 2006 och nu firas ökenmässan i Vasa fyra till fem gånger om året.

– Det är roligt för ökenmässan lockar också sådana som inte annars går i gudstjänst, säger Gunnar Särns.

”Att delta i en ökenmessa är att ha leklust inför Guds ansikte.”

Den som flyr är maktlös

BOK

Nordkorea – nio år på flykt från helvetet

Författare: Eunsun Kim och Sébastian Faletti
Förlag: Libris

Boken *Nordkorea – nio år på flykt från helvetet* kunde lika gärna hetat Nio år

på flykt i helvetet. För även om hungersnöden som drabbade det nordkoreanska folket på 1990-talet var ett helvete i sig, så är livet som flykting inte mycket bättre.

Eunsun Kim är tolv år när hennes mamma slutligen tar ner porträttet på den älskade ledaren från väggen och bestämmer att hon och dottrarna

ska försöka fly landet, det vill säga gå över en frusen flod till Kina. Barnens pappa har redan dött av svält liksom flera andra släktingar och bekanta. Efter ett misslyckat flyktförsök och ett år på gatan lyckas de äntligen ta sig över till Kina, bara för att genast träffa på människo-handlare som säljer mamman med barn och allt till en kinesisk bonde som söker fru.

Senare på vägen ska det

Den farliga, första kärleken

BOK

En skärva av själen

Författare: Henrika Andersson
Förlag: Schildts & Söderströms 2014

Henrika Anderssons färska ungdomsroman *En skärva av själen* är en på många sätt fängslande bok. Andersson skriver, som vanligt, hudlöst och ömt om att vara ung och sakna ett sammanhang, om att leta efter sig själv.

En skärva av själen är första boken i en serie som kallas *Kristallbarnen*. Det här är i högsta grad en andlig bok, och den är också skrämmande på många olika plan.

Huvudpersonen Muriel flyttar tillsammans med sin familj till Frankrike. Orsaken är lillebror Bens svåra sjukdom. Boken är skriven till honom som en sorts brev till någon som givetvis är alltför liten för att förstå.

Muriel och Ben har ett band som ingen annan vet om: hon har en kraft som gör att hon kan lyfta smärtan av honom och få hans förfärliga, utdragna skrik att tystna. Problemet är att föräldrarna tar Ben till Kliniken som de hoppas ska göra honom frisk, och inte låter Muriel träffa honom.

I desperationen griper Muriel till andra medel. Hon blir förtjust i byns utböling, de mystiske Luc, vars hus och familj brunnit ner. Han ägnar sig åt märkliga, kanske satanistiska, riter och hon lovar honom att offra en bit av sin själ om han kan hjälpa Ben att överleva.

Dålig idé! skriker läsaren här. Vid det laget har man inte stor tillit till Muriels föräldrar, men nog till hen-

nes excentriska privatlärare professor Duvent, som överlevt Förintelsen och samlar på foton på de småbarn som inte överlevde.

Det som verkligen fungerar i den här texten är skildringen av en tjej som är fruktansvärt ensam eftersom föräldrarnas oro över brodern tar all deras energi. Det är inte förvånande att hon söker sig till Luc trots att hon är rädd för honom.

Som vuxen läser jag in en massa metaforer i relationen och i de övernaturliga riterna: den där utsattheten då man för första gången vågar närma sig en annan. Det kan verkligen kännas som att välja att lämna ifrån sig en bit av sin själ, trots att man vet att man aldrig kommer att få den igen.

Men är det här en vuxen läsning? Läser jag boken som fantasy lämnar den mycket öppet.

Vilken är den onda värld som Luc bor i, vilka varelser befolkas den av? Hur påverkas Lucs och Muriels krafter av de band de har till varann, vad händer då banden kapas? Vad är gott, vad är ont, hur gott eller ont är det, vad händer i fantasyns eget universum då en person ger ifrån sig en skärva av sin själ?

Det är mycket möjligt att svaren på alla dessa frågor kommer senare, men själv blev jag förbryllad av vagheten. Det är en viss typ av människor som fastnar för fantasy, en del av dem är sådana som tillsammans med andra likasinnade hänger på Tumblr och ägnar timmar åt att debattera ologiskheter i Harry Potter-böckerna. Innebär ”existentiell fantasy” att de får pussla ihop det själv? Kanske det, och kanske är det en utmaning de välkomnar.

■ SOFIA TORVALDS

HENRIKA ANDERSSON skriver om Muriel som letar efter sig själv och längtar efter sin bror. FOTO: LENA MALM

visa sig att det också finns vänliga människor som i avgörande stunder öppnar vägen vidare för kvinnorna på flykt. Det är också i dessa livsviktiga möten som bokens största behållning ligger: när du är papperslös och hemlös lägger ditt öde i andra människors händer. Ett faktum som gör boken relevant också här på andra sidan Sibirien när kyrkoasyl och flyktingarnas religionstillhörighet diskuteras.

Den som lämnat allt har också förlorat makten över sitt eget liv.

Boken är skriven i samarbete med den franska Le Figaro-journalisten **Sébastien Faletti**. Eunsun Kim bor och studerar numera i Seoul i Sydkorea och har bland annat gästat Sverige och tv-programmet Skavlan. För att skydda släktingar som fortfarande bor kvar i Nordkorea är boken skriven under pseudonym.

■ NINA ÖSTERHOLM

Jag ville köpa dig en ros

TACKSAMHET. Barn ska lära sig säga tack men kan vuxna? Vi bad några personer skriva varsitt tackkort kring något som de känner sig tacksamma över just i dag.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

Tack

99 miljoner barn är utan mat men inte mina. För det vill jag tacka och jag böjer knä inför att min man inte behöver uppleva hur det är att trängas i ett lastrum på en sjunkande båt utanför Nordafrikas kust, att jag inte tappat bort en unge när vi tvingas fly upp i bergen när IS gör ett nattligt besök i vår by, att min släkt inte bor i ett sönderbombat Syrien eller att min pojkvän i Sierra Leone kanske inte har Ebola. Men vem ska jag tacka? Tror ju inte på en Gud som låter små barn svälta och som skickar unga pojkar ut i krig utan återvändo, men den stora tacksamheten fyller varenda en cell och vill ut ur min kropp för att göra nytta.

Maria Sundblom-Lindberg, Helsingfors

Tack

Jag vill tacka alla goda människor jag fått möta i mitt liv hittills. De har hjälpt med att bära mina bördor, de har gett hopp då det känts dystert och då det varit hopplöst. Många av dessa människor har hjälpt till att forma mig till den jag är. Genom att ge av sig själva har de bidragit till att jag bär en del av dem i mitt hjärta.

Magnus Engblom, Sibbo

Tack

Till mamma! Tack för att du tålmodigt fixar våra kläder.
Hälsar dottern

Catharina Englund, Jakobstad

Tack

Jag vill gärna tacka alla frivilliga medarbetare i församlingarna.

Torsten Sandell, Istanbul, Turkiet

Tack

Mitt tackkort går till de gamla tanterna i församlingen hemma i Gammlakarleby. De som bad för mig när jag var liten och senare när jag var tonåring. Få av dem lever längre men jag har fått möjlighet att tacka några av dem och de har sagt: "Jaa-a, du vet inte hur mycket jag har bett för dig!" Det är jag tacksam för, tanter som ber.

Oa Lönnbäck, Karleby

Tack

Jag vill tacka skräddaren Alfred Engström i Esse. När min mamma var liten och lekte nere vid ån i Värnum by trillade hon en dag i det strida åvattnet. Skräddare Engström som råkade komma förbi lär ha kastat cykeln och sprungit längs med åstranden till ett lämpligt grunt ställe där han lyckades vada ut och rädda henne. Mänskligt sett skulle jag inte finnas i dag om inte Alfred Engström varit så modig en sommardag 1914 när min mamma var sju år gammal.

John Vikström, Åbo

Tack

Jag skulle vilja sända ett tackkort till mina barns morföräldrar Hemming och Ingalisa Kronqvist i Vasa. Jag vill tacka dem för att de varit just de goda och trygga moffa och mommo som barnen behövt genom åren. Nu är barnen vuxna och jag kanske själv blir farfar eller morfar nån dag. Då vill jag gärna finnas till för mina barnbarn på samma sätt.

Kaj-Mikael Wredlund, Helsingfors

Tack

Mitt Tackkort går till ögonläkaren Puja Rajbhandari Vaidya, som skötte om mitt öga under en och en halv månad i våras, då jag hade var i hornhinnan. Tack för alla ögondroppar och uppmuntran då det var jobbigt. Tack för att jag kunde komma till mottagningen när som helst, och de gjorde jag också, då sjukhuset är bara ett stenkast från vårt hem i Kathmandu. Jag ville gärna köpa Dig en ros, men lät bli på grund av kulturskillnaderna. Tack!

Ben Westerling, Kathmandu, Nepal

UR EVANGELIET

”Den som gjorde mig frisk sade åt mig att ta min bädd och gå.”

Läs mera i Joh. 5:1-15.

OM HELGEN

Tacksamhet och otacksamhet

Denna söndag talar om tacksamhet och otacksamhet. Jesus gjorde gott framför allt mot dem som andra hade övergett.

Av dem som han hjälpte var det inte alla som tackade honom och bekände sin tro på honom. Andra störcades av att Jesus inte handlade så som de skulle ha önskat. Men han ville göra gott mot alla utan åtskillnad.

RUNT KNUTEN

”Vad ska man med en surfplatta till?”

Pensionärssamling i Solf onsdag kl. 13.

MOROTSMARKNAD

lördagen den 20.9 kl. 10-14 på Senatstorget i Helsingfors

Försäljning av grönsaker, saft, sylt, bakverk, morotsoppa, handarbeten, m.m.

Vanhaliina-lopptorg och Utjämningsinfo.

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

INSIDAN

Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN JAN-ERIK SANDSTRÖM

ILLUSTRATION: SOFIE BJÖRKGREN-NÄSE

Tacka livet?

FÖR ETT antal år sedan kunde man i radion få höra en vacker sång med refrängen *Jag vill tacka livet*. Sedan jag hört sången första gången har jag funderat på orden. Att vara tacksam för det liv man fått är okej. Men genom formuleringen ”tacka livet” får livet karaktären av en person. Jag vet inte hur textförfattaren tänkt det hela. För en kristen som har Bibeln som grund är det inte svårt att få det att gå ihop. Jesus säger ju: Jag är vägen, sanningen och livet. Han säger också: Jag har kommit för att de skall ha liv och övernog. ”Jag vill tacka Jesus.” Så kunde en kristen sjunga. Vi har mycket att tacka Jesus för: Syndernas förlåtelse, liv och salighet.

INFÖR TACKSAMHETENS söndag kan vi fundera över hur tacksamheten kommer fram i helgens texter. Där får vi bland annat möta en man som varit sjuk i 38 år. I Jerusalem fanns ett hälsobad, Betesda, dit många sjuka fördes för att få hjälp. När vattnet i bassängen började svalla var det speciellt hälsobringande. Då tog sig sjuka till vattnet och hoppades bli friska. Problemet var att det inte fanns några köbrickor, utan det gällde att vara snabb. De långsamma blev utan vattenterapi. Detta var situationen när Jesus kom gående. Han ställer en i vårt tycke malplacerad fråga: ”Vill du bli frisk?” Den sjuke svarade inte på frågan, utan berättade om vilka problem han hade att komma sig ner i dammen. Jesus hade ingen avsikt att hjälpa mannen till badet. I stället säger han något som påminner om ett kommando: ”Stig upp, ta din bädd och gå.” Genast blev mannen frisk och tog sin bädd och gick.

DET STÅR inget om att mannen skulle ha tackat Jesus för hjälpen. Däremot sägs det att Jesus senare fann honom i templet. Vi kan tänka att han var där för att bära fram ett tackoffer till Gud för sin nyvunna hälsa. Kanske ville han också ha ett friskintyg av de religiösa ledarna. När mannen kommit underfund med att det var Jesus som helat honom blygdes han inte att tala om det för folkets ledare. Det var också ett sätt att visa sin tacksamhet. Vad är det som präglar våra liv? Går livets melodi för oss i dur eller moll? Blir det ack eller tack? Om vi ser oss om och tar bort skygglapparna märker vi att det finns väldigt mycket att tacka Livets Herre för.

Jan-Erik Sandström är pensionerad kyrkoherde i Purmo.

#bönetwitter

”Herre, när jag ber, hjälp mig att se svaret och tacka!”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 24:14-16

ANDRA LÄSNINGEN
2 Kor. 9:6-15

EVANGELIUM
Joh. 5:1-15

Femtonde söndagen efter pingst. Temat är ”Tacksamhet”.

PSALMFÖRSLAG

287, 288, 283, 181.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Den aronitiska välsignelsen är vanlig i lutherska och reformerta samfund.

Den version vi brukar höra i kyrkan är hämtad från 1917 års bibelöversättning och låter så här: ”Herren välsigne dig och bevara dig. Herren låte sitt ansikte lysa över dig och vare dig nådig. Herren vände sitt ansikte till dig och giv dig frid.”

Välsignelsen finns i Fjärde Mosebok och har fått namn efter Moses bror Aron som var präst. Den hebreiska originaltexten läses i de judiska synagogorna som inledning på sabbaten på fredagskvällen. Efter reformationen blev den vanlig som avslutning av gudstjänster.

Källor: Wikipedia, Kyrklig ordbok

KALENDERN 19-25.9

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 21.9. kl 10: Högmässa i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen.
On 24.9. kl 18: Veckomässa med taizésånger i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen. Kyrkokören medverkar.
Nagu kapellförsamling:
Sö 21.9. kl 18: Kvällskyrka i församlingshemmet, Granström, Taulio.

Korpo kapellförsamling:

Sö 21.9. kl 15: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 21.9. kl 11: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.

Iniö kapellförsamling:

Sö 21.9.: Ingen gudstjänst i Iniö denna vecka.

ÅBO

tor 18.9. kl 9:30-11 Familjecafé i Aurelia (2 vän.)
kl 18:30 Kyrkokörens övning i Aurelia (3 vän.)

sö 21.9. kl 12 Högmässa i Domkyrkan. Björkgren (pred), Mullo (lit), Forsman. Gudstjänstgrupp 2 medverkar. Kyrkkaffe efter högmässan.
kl 15 Träff för ensamstående i Aurelia (1 vän.). Förhandsanmälan och info Carita Eklund 040-3417473.

tis 23.9. kl 18 Tyst meditation i Aurelia (1 vän.)

ons 24.9. kl 10-12 Familjecafé i Papinholma församlingshem kl.10:30 Anhörigvårdarcafè på Kvarterssklubben (Aurag. 1B) kl.12-13 Frukostklubben på Svenska Klubben (Aurag. 1). Prof. Bruno Lönnberg: ”K.A. Lönnberg –Kappsäcksfabrikören.”
kl 13 Café Orchidé i Aurelia (1 vän.). Carita Eklund berättar om sitt sommarbesök i England.
kl 18 Veckomässa i Aurelia (1 vän.).
tor 25.9. kl 9:30-11 Familjecafé i Aurelia (2 vän.)
kl 18:30 Kyrkokörens övning i Aurelia (3 vän.)

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

Herrlunch: 18.9, 27.11 kl 12 i Catharinagården.
21.9 Femtonde söndagen efter pingst: Gudstjänst kl 12.00
Ingemar Johansson, Carl-Micael Dan

JOMALA

Sön 21.9 kl. 11: skördemässa Danielsson, Blumenthal, Hansen. Efteråt lunch, lotteri och loppis.
Fre 26.9 kl. 14: Rönngården Blumenthal, Erlandsson.

MARIEHAMN

18.09 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans kyrka.
Sopplunch: kl. 12 i församlingshemmet, pris 5€.
20.09 Konsert: kl. 16 i S:t Görans, Laurentii modettkör från Sollen-tuna kyrka.
Dirigent: Ania Proscourina.
21.09 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, G S, A L, storasykonutbildningen deltar. Kyrkkaffe.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 21.9 kl. 11.00: Skördefestgudstjänst i Vårdö kyrka. Katarina Gäddnäs, Benita Muukkonen.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

To 18/9 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.
Fre 19/9 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet. Gäst Jonatan Siegfriids.
Sö 21/9 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Jasmine Neder-gård.
Sö 21/9 14.00: Korsnäs Invaliders samling på Strandhyddan.
Må 22/9 16.00: Bibelstudie- och bönegruppen i Församlingshemmet.
On 24/9 13.00: Vänstugan i Församlingshemmet.
Fre 26/9 19.00: Karasamling i Församlingshemmet. Gäst: Esko Våg.

KRISTINESTAD

kristinestadsvenskaforsamling.fi
Föräldra-barngrupp: fr 19.9 kl 10 i K.stads förs.hem
Orgelmusik och sång: lö 20.9 kl 18 i L.fjärds kyrka, Anna Karin Martikainen, andakt M Saarinen
Högmässa: sö 21.9 kl 10 i L.fjärds kyrka, Saarinen, Martikainen. Kl 12 i K.stad, Saarinen, Martikainen
Bibelsamtal: sö 21.9 kl 18 i L.fjärds förs.hem, Saarinen
Diskussionsgrupp för män: må 22.9 kl 19 i K.stads förs.hem
Föräldra-barngrupp: ti 23.9 kl 10 i L.fjärds förs.hem
Nådehjonon övar: ti 23.9 kl 19 i L.fjärds förs.hem
Pensionärssamling: on 24.9 kl 11.15 i K.stads förs.hem, Saarinen, Hellman, Nilsson
Pensionärssamling: to 25.9 kl 11.30 i Sideby, Saarinen, Hellman, Nilsson
Den stora berättelsen: lö 27.9 kl 18 Boris Salo återger Markus-evangeliet ord för ord med en del teatrala inslag på kulturhuset Dux. Avg. 10 € inkl. servering. Se MI:s program. Förhandsanmälan senast 22.9 till MI eller pastorskansliet tel: 06-2211073

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 20.9 kl 19: Musikcafé i Normnäs bönehus med Emilia Enlund.
Sö 21.9 kl 10.30-11.30: Söndags-skolan startar i Luthergården och i

Ö.Yttermark bönehus.

Sö 21.9 kl 12: Högmässa Lövdahl lit., Holger Andersson pred., Lindén, Laudate.

Sö 21.9 kl 18: Konsert i kyrkan med Henrik Åberg o Thomas Enroth.

Må 22.9 kl 9-11: Föräldra-barngrupp startar i Rangsby skola.

Må 22.9 kl 13: Diakonismöte startar i Arken, Lassus, Wallin. Nya deltagare välkomna med!
Ti 23.9 kl 13: Symöte i Töjby skola, Wallin.

Övermark

Sö 21.9 kl 10: Gudstjänst Jakobsson, Wikstedt.

Pörtom

Sö 21.9 kl 14: Gudstjänst Sundqvist, Lindén.
Ti 23.9 kl 13: KU:s sykrets i förs.hemmet.

Lö 27.9 kl 16: Lastning av Varbla lastbilen. Frivilliga välkomna. Servering.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Lö kl 13: Skärgårdsandakt i kyrkan, Englund.

Sö kl 14: Högmässa, Englund, Brunell. Efter högmässan kyrkkaffe för dem som under året fyller 70 eller 75 år.

Må kl 10: Föräldra-barn i församlingshemmet.

Må kl 13: Minior i församlingshemmet.

Må kl 15: Junior i församlingshemmet.

Ti kl 13: Missionssyfoeningens utfärd till Vägvisen, Petalax.

On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.

KORSHOLM

Högmässa: sö kl 10 i kyrkan, Predikant Per-Erik Häggman, Berg och Nordqvist-Källström.

Pensionärsgrupp, i samarbete med Korsholms Vuxeninstitut: Ingen Avgift. Jungsbo pensionärs-hem, ti 23.9 kl 13-15. Vad skall man med surfplatta till?

”Karagruppen”: ons. 24.9. kl 14. Tema: Årkebiskopen, politikern och författaren Jacob Tengström. Samling varannan vecka i Smedby förs.gård, ingång G.

KVEVLAX

Andakt: to kl 13.30 på Funisgården, Andrén.

Barnkören övar: to kl 18 i fh.

Tjejgrupp för högstadies flickor: fr kl 16.30-18 i Fyren.

Öppet hus för tonåringar: fr kl 18-21 i Fyren.

Högmässa: sö kl 10, Lundström, Vidjeskog.

Ekumenisk bön: börjar igen må kl 9 i Krubban.

Bön för bygden: må kl 19 i Elim.

Läsa Bibeln tillsammans: börjar må kl 19 hos Kerstin o Bengt-Eric Rönn i Västerhankmo (Lamaslot-vägen 240).

Junior: för åk 3-4 ti kl 13.15-15.30 i ds.

Karakaffe börjar igen: torsdagur udda veckor kl 9.15 i ds.

Höstmarknad: fr 26.9 kl 10-15

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 19.9 Ann-Christine Marttinen, Helsingfors (repris från 24.3.2011) **Lö** 20.9 8.53 Familjeandakt. Lars Colmar läser ur sin bok *Helga Hund i Paradiset* (repris från 25.9.2004) **Må** 22.9 Helena Salenius, Helsingfors **Ti** 23.9 Kaikka Växby, Helsingfors **Ons** 24.9 Lucas Snellman, Vanda **To** 25.9 Stefan Sigfrids, Vasa.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 19.9 Boris Sandberg, Vasa **Lö** 20.9 17.58 Ett ord inför helgen, Gam-lakarleby stadskyrka. **Sö** 21.9 Hans-Christer Laggrens, Jakobstad (repris) **Må** 22.9 Monica Heikel-Nyberg, Grankulla (repris från 9.8.2011) **Ti** 23.9 Anni Maria Laato, Åbo **Ons** 24.9 Tua Backman, Nykarleby **To** 25.9 Bi-belstudium med Stig-Olof Fernström, Helsingfors.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 21.9 Festmessa från Kyrkhelg Nord i Karleby. Predikant: Rune Imberg. Liturger: Per Stenberg och Marcus Jakobsson. Kantorer: Kristina Klingenberg och Markku Hekkala. Sång: kören Paletten och Lina Forsblom.

VEGA

HIMLALIV

Debattören om de svåra besluten

Gud har gett oss förnuftet att ta oss an verkligheten säger Jan-Erik Andelin, känd som ledarskribent och debattör i Borgåbladet. I Himlaliv berättar han om vad som driver honom att fatta också svåra beslut. Sänds 21.9 kl. 14.35 på Yle Fem.

utanför Holms i Kvevlax till för-mån för missionen. Försäljning av grönsaker, rotfrukter hembakt, gurksallad, lotter m.m. Gåvor mottages med tacksamhet to 25.9 kl 18-19.30 i ds eller direkt till försäljningsbordet. Arr: Missionskommittén i Kvevlax församling. Välkommen!

MALAX

Högmässa: sö 21.9 kl 10 i kyrkan. Predikant Peter Thylin. Norrback, Katri Lax.

Finsk gudstjänst: sö 21.9 kl 12 i kyrkan. Predikant Peter Thylin. Norrback, Katri Lax.

Finsk söndagsskola: startar sö 21.9 kl 10 i KH.

Träffpunkt Socken: Onsdagar kl 10-14 aktiviteter och samvaro för daglediga, soppa och kaffe till självkostnadspris. Loppis.

PETALAX

Samling för pensionärer och daglediga: fr 19.9 kl 13 i församlingshemmet. Gäst: Frank Isaks-son. Björklund, Brunell, Norrgård, Kontakten, servering, taxi **Högmässa:** sö 21.9 kl 11 Englund, Brunell

Syfoeringsdag på Vägvik: ti 23.9 kl 13, syfoeringarna från Korsbäck, Molpe och Bergö är in-bjudna. Englund, Norrgård m.fl

REPLIT

Gudstjänst: i Replot sö kl 10, Östman, Wargh. **Högmässa:** i Björkö sö kl 12.30, Östman, Wargh. **Vi över 60:** to 25.9. kl 13 i Replot förs.hem, Örn, Wargh.

SOLF

Gudstjänst: sö kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Anders Kronlund. **Söndagsskola:** sö kl. 10. **Pensionärsamling:** on kl. 13. "Vad ska man med en surfplatta till?", Tom Lillas.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN **Ökenmässa:** sö kl. 13, Särs, Store, Tref.kyrkans kör, dir. Mikael Heikius.

Morgonbön: to 25.9 kl. 9, Jern, Andersson.

BRÄNDÖ KYRKA

Sunday Service: at 1 pm, Orori, Smart.

DRAGNÄSBÄCKS KYRKA

Högmässa: sö kl. 10, Kuni, Store, Andersson.

SUNDOM KYRKA

Kvällsmusik: sö kl. 18. Solf blåsorkester, dir. Jussi Lepistö, Sundomkören, dir. Monica Heikius. Andakt Store.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 17.15: PoP-klubben för barn i åk 1-3 startar i Fyren, Björkman. **Fr 13.30:** Andakt i Esselunden. **-14.15:** Andakt i Essehemmet. **-19:** Ungdomssamling i Fyren, gäst: David Pettersson. **Lö 13:** Hjälpredskolning del 2 i Fyren, Björkman.

Sö 10: Gudstjänst, Portin, Ravall, textläsare: Niclas Fagerholm, dörrvärdar: Bäckby-Värnum-Humla.

-14: Sammankomst i Punsar bönehus.

-18: Kvällsmöte för alla åldrar i församlingshemmet, Markus Smeds.

Må 22.9 kl 13.30: Gemensam symötesstart i församlingshemmet, Smeds, Ravall.

To 25.9 kl 19: Kenya-filmkväll i Ytteresse bönehus, Jan-Erik Sandström.

-19: Torsdagsskolan startar i Punsar bönehus.

Söndagsskolstartar: 21.9 kl 10 i Punsar bönehus, 21.9 kl 18 i församlingshemmet (i samband med kvällsmötet), 28.9 kl 11 i Bäckby.

JAKOBSTAD

Lö 17: Sammankomst i Vestanlidgården, Kari Huhtala, Toivo Kallio-koski. Arr. Rauhan Yhdistys.

Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Åstrand, Södö.

14: Barnospelkören Joykids övar i FC. För barn 7 år och äldre. Frivillig avgift 5 €.

15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Wargh.

16.30: Fokus Fest i FC, Björk, Joykids, m.fl. Kl. 17.30 knytkalas.

Må 18.30: Arbetskretsen i Vestanlidgården, Björk.

To 18: SLEF:s missionsafton i FC, Evans Orori, Bo-Greger Nygård.

19: Kvinnocafé i FC, Turpeinen, Södö.

KRONOBY

Kyrkokören: ikväll to 19.00 (obs ändrad dag)

Gudstjänst: sö 21.9 kl 10.00, Ventin, Heikkilä. Gideoniterna informerar

KUs festkör: sö 21.9 kl 19.00 övning inför 100 års jubileet

Cellgruppen: start må 22.9 kl 19.30 i fh

Kvinngruppen: ti 23.9 kl 18.30 på Inre Missionshemmet, värdinna Margareta Norrgård. Gem start 18.00 fr fh.

Vesper: ti 23.9 kl 19.00 i Päräs kapell

Bibelsits: to 25.9 kl 18.00-19.30 i fh

Tyst retreat på Tankar: 26-28.9 Anm senast 20.9: Malin Storbjörk 0407221172 el Kristina Klingenberg 0503147317. 160 € enkelrum, 110 € dubbelrum. Bätresan, kost och logi och retreatavgift ingår. Arr. Karleby sv förs och Kronoby förs.

LARSMO

To 18.9 kl. 18.30 Kvinnocafé: vid Solstrand. Missionär Majvor Nyholm medverkar.

Fr 19.9 kl. 20 Öppet hus: vid Xodus.

Lö 20.9 kl. 13-19 Seminariedag: i församlingshemmet, med Gertrud Storsjö från Sverige, i samarbete med LFF:s familjearbete och Luthersk Inremission. Tema: Alternativa vårdmetoder och New Age. Kostnad för kaffe (kl. 14.30), och middag, (kl. 16.30), tot. 10 €.

Tre undervisningspass, I kl. 13, II kl. 15 och III kl. 17.15. Finns möjligheter till samtal och frågor. Barnpassning.

Sö 21.9 kl. 10 Högmässa: Lassila, Nina Enkvist, sång Anna-Lena Andersén. Kyrkvård: Risöhall. 60-års konfirmanderna deltar i högmässan.

Må 22.9 kl. 13 Syfoeringen i Holm bönehus: inleder höstens verksamhet.

Ti 23.9 kl. 13.30 Syfoeringen i Västerby bönehus: inleder höstens verksamhet.

Ons 24.9 kl. 13 Syfoeringen i Furugården: inleder höstens verksamhet.

To 25.9 kl. 18 Nattvard: vid Sandlunden, Lassila, Wiklund.

- kl. 19 Karagruppen: samlas hos

Mats Holmstedt, på hans villa i Fäboda, Näseshkatavägen 12. Knytkalas och bastu. Samäkning från Holm bönehus kl. 18.15.

Kom ihåg missionsstugorna: Öppet i Holm tisdagar kl. 18-20 och i Bosund onsdagar kl. 18-20.

Inremissionshemmet: 25.9 Väckertardag med Bo Ahlvin.

NEDERVETIL

4-G kväll: fr 19.9 kl. 18.30 i fh. Kväll för alla generationer. Undervisning Jan Nygård, förbön, lovsång, servering. Obs tiden!

Högmässa: sö 21.9 kl. 10.00, Store, Smedjebacka.

Minior startar: må 22.9 kl. 17.30 i fh. Åk 1-3.

Bön: må kl. 19.00 i fh, fortsätter varannan måndag.

Kvinngruppen: ti 23.9 kl. 19.00 i fh, fortsätter varannan tisdag.

Lunchmusik: on 24.9 kl. 12.00 i fh. Kom in på en kaffekopp!

Symöte: on 24.9 kl. 13.00 i fh, fortsätter varannan vecka.

Öppet hus startar: on 24.9 kl. 18.00 i fh. Årskurs 4-6.

Beta kursen startar: on 8.10 kl. 18.30 i fh. Beta kursen är en fördjupning i kristen tro och en för-stättning på Alpha kursen. Anm-lan senast 3.10 till pastorskansliet tel. 06 864 8018.

NYKARLEBY

NYKARLEBY **Sö kl 10 Gudstjänst:** ME, MR. Nya konfirmanderna deltar.

Må kl 14 Skördeaförsljning: Missionsstugan. Försäljning av korn-grynsgröt

-kl 18 Kenyamination: fh. Sångaf-ton, Rabbe Forsman

Ti kl 19 Cellgrupp: fh. Bibelläsning, samtal kring bibeltext, bön. Info Helena 050-3758747.

To kl 13 Samtalsgrupp för män: fh **MUNSALA**

Fre kl.11-13 Fredagslunch: i fh. Monica Borgmästars, Mikael Forslund visar bilder från Estland.

Sö kl.10 Högmässa: Forslund, Lilius. Efteråt fest för inbjudna 75-åringar i fh.

Ons kl.13.30 Symöte: prästg **Församlingsutfärd lö 27.9:** till Gamla Vasa, Linds kök i Närpes och Strömsö. Start kl.9 från Munsala kyrka. Pris 50 euro (för-middagskaffe och lunch ingår)

Anmälan o förfrågningar Monica Borgmästars, tfn 040-147 0122, senast 22.9.

JEPPÖ

Sö kl.10 Högmässa: kyrkan, HH, ML, söndagsskola i fh kl 10.

Ti kl 17.30 Juniorstart: fh (taxi kör den vanl. rutten)

On kl 13 Nattvardsgång: pens. hem.matsal.

Kl 18.30 Källans män:möte: lo-kalen.

Kl 19.30 Kyrkokören startar: fh. Nya o gamla sångare välkomna!

Ny skriftskola: startar i samband med gudstjänsten 5.10. Efteråt info för konfirmanderna o för-äldrarna.

PEDERSÖRE

Andakter i Pedersheim: - Fr 14 Häggblom, Sandstedt-Granvik

- To 25.9 kl. 17.30 Källby frids-örening

Ungdomskväll: Fr 20 i Purmo, Lyjo (Ingen samling i Bennäs)

Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, Erik-son, D. Häggblom, textläsare Ka-trine Gädda, dörrvärdar Källby

och Sundby byahem. Sandsund, Bulderbacka 28.9 kl. 10.30.

Sammankomst: Sö 15 i Flynängens bönehus, Rune Östman

Symöten: - Må 13 i Forsby bykyrka - Ti 14 i Hedbo seniorboende, Ek-lund (obs tiden!)

PURMO

Fr 20: Ungdomssamling i Lyjo, Lassila.

Lö 19.30: Missionscafé i Ävist bykyrka. Magnus Aman håller andakt samt berättar och visar bilder från Safari14-resan till Is-tambul och Kenya.

Sö 11: Söndagsskolstart i kyrk-hemmet och Ävist bykyrka.

Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Portin, Johansson.

-14: Konsert i kyrkan, kantors-familjen Granvik, kyrkokören, St Olofskören. Efteråt kaffe och tårta i kyrkhemmet, Håkan Granvik avtackas.

On 13.30: Kör-Häftis i skolan, Lassila, Johansson.

-19.30: Kyrkokören i kyrkhem-met, Granvik.

TERJÄRV

Församlingskväll: to 18.9 kl.19, Gertrud Storsjö, Tema: Nyand-lighetens inflytande idag - yoga, mindfulness, vårdmetoder m.m, servering

Ungdomssamling: fre 19.9 kl.19-24, förs.h.

Gudstjänst: sö 21.9 kl.12, A. Store, S. Lönnquist

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 21.9 kl. 10: MÄSSA I EMSALÖ KAPELL, Eisentraut-Söderström, He-lenelund

KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Smeds, Eisentraut-Söderström, He-lenelund, Söderström, ett band och Mar-cus Henrikssons gudstjänstgrupp.

LAPTRÄSK

To 18.9 kl. 18: Tjejgruppen i församling-shemmet, Elin Lindroos

Sö 21.9 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Stina Lindgård, Karmen Kelk

On 24.9 kl. 9.30-: Vuxen-barngrupp i församlingshemmet, Elin Lindroos

On 24.9 kl. 14.15- och 15.15-: Barn-klagen övar i församlingshemmet, Karmen Kelk leder kören

To 25.9 kl. 18.30: Cantando övar i för-samlingshemmet. Välkommen med! Karmen Kelk leder kören

Sö 28.9 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Mar-tonas kyrksöndag. Skördefest. Kaffe i församlingshemmet.

Församlingsbladet: utkommer inom de närmaste veckorna. Följ med an-nonseringen i Kyrkpressen extra noga tills dess.

KANSLIET HAR FLYTTAT! 15.9- finns vi på adressen Lapträskvägen 20 C 2, i Kommungården. Ändring gällande tele-fonnummer. Endast våra mobiltelefon-nummer fungerar härfter.

LILJENDAL

To 18.9 kl. 14-15: Barnkören övar på Mariagården, Karmen Kelk och Gina Nyholm

Lö 20.9 kl. 18-21: Cellis i Mariagården

Sö 21.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Stina Lindgård, Karmen Kelk, Susann Sten-berg, Mia Aitokari leder Blokomblaanda. Efteråt fest för 75-80-85 åringar på Mariagården. Välkomna!

Ti 23.9 kl. 10-12: Vuxen-barngrupp på Mariagården, Gina Nyholm

On 24.9 kl. 19-21: Vuxenkören övar på Mariagården, Karmen Kelk leder kören. Nya och gamla körmedlemmar hjärtligt välkomna.

och Gina Nyholm **Diakonen Susann Stenbergs arbetsrum:** finns på Prästgården. Ring före och bestäm tid för möte om du vill tala med henne.

LOVISA

Högmässa: sö 21.9 kl 12 i kyrkan, Blom, Aalto

Morgonkaffe: to 25.9 kl 8:30 i Tikva

Johanneskretsen: to 25.9 kl 18 i försam-lingshemmet

PERNÄ

Högmässa: sö 21.9 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Arno Kantola.

Mässa: sö 21.9 kl. 13.00 i Andreaskapel-let, Robert Lemberg, Arno Kantola.

Tvåspråkig söndagsskola: sö 21.9 kl. 13.00 i Isnäs Solbacka, Pamela Wes-terlund.

Pensionärsamling: to 25.9 kl. 12.00 i Sarvsalö Bygården, Jeannette Sjögård-Andersson, Paula Jokinen.

SIBBO

Sibbo kyrka: Sö kl 12 mässa under temaveckan Kyrkan-mitt hem. Stefan Djupsjöbacka, Lauri Palin, Patrik Frisk, gudstjänstfrivilliga. Kyrkkaffe i kyrkan efteråt. Buss från Linda kl 11:20, Kullen kl 11:40. Ingen avgift, anmälningar till Wiik (050 566 3691). Hemfärd efter kaffet.

Söndagsskola i Kyrkoby församl. hem.

Utbildning av gudstjänstfrivilliga: To kl 18, Prästgården. Församlingens medar-betare deltar. Alla välkomna!

Meditativ kvällsmässa: Fr kl 22, Sibbo kyrka. Camilla Ekholm, Katja Korpi, Ann-Lis Biström, Palin, Teppo Salakka.

Bibelstudium i Box: Sö kl 16, Bykyrkan Tabor, Grönkullav. 142. Djupsjöbacka, Allan Lindqvist.

Sexeurelunch: On kl 12. Andakt: Korpi. **Kyrkobörederna:** Fr 26.9 kl 18:30, Kyrko-by församl. hem. Georg Löfman talar om Pohjola-Norden & om Sibbos vänorter i våra nordiska grannländer.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Fr 19.9 kl. 10-11.30: Familjefredag i Hörnan. Katja Wiklund.

kl. 12-15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkom-men på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.

Sö 21.9 kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Re-po-Rostedt, Nina Fogelberg. Kyrklunch med besök av Brita Pawli som berättar om Finska missionssällskapets resa till Nepal.

kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Enlund. Kyrkkaffe.

kl.16: Mässa i Folkhälsans seniorhus. Busck-Nielsen, Enlund.

Må 22.9 kl. 10-11.30: Familjemåndag i Hörnan. Katja Wiklund.

kl. 12-13: Diakonilunch för ensamma och behövande i S:t Jacobs kyrka, 3 €. Karin Salenius, karin.salenius@evl.fi.

Ti 23.9 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Dag-Ulrik Almqvist.

kl. 13: Träffpunkt för seniorer & dagle-diga i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Tamara Bergqvist "HelsingforsMis-sion - Verksamheten. Frände.

HIMLALIV

Moderskap och skuldkänslor

Är man en dålig mamma om ens barn har ångest? I Himlaliv berättar **Sofia Torvalds**, redaktör på Kyrkpressen, öppenlydligt om sina erfarenheter av skuldkänslor, rädslor och moderskap.

Programmet sänds 22.9 kl. 18.30 och 28.9 kl. 14.35 på Yle Fem.

HELSINGFORS PROSTERI

Vardagsretreat i församlingarnas hus med början 2.10:

"En grupp - vardagsretreat i ignatiansk anda - startar den 2.10. på församlingarnas hus, Tredje linjen 22. Gruppen samlas åtta gånger varje torsdag i kapellet kl. 17-19 och under sammankomsterna delar var och en med sig av erfarenheter och minnen som bibeltexter väckt som man under veckan stannat inför därhemma. Ledare är diak/psyk.spec.sjuksk. Kristina Jansson-Saarela, som svarar på frågor samt tar emot anmälningar, tfn 09 2340 2540." **Församlingsvalet 2014:** har temat "Tro på det goda". Kandidatuppställningen avslutades 15.9. Förhandsröstningen äger rum 27-31.10. Valdagen är söndag 9.11. dvs. på fars dag.

Frälsningsarmén är värd för Keswick 2014: som går av stapeln i Templet på Nyländsgatan 40 i Helsingfors 9-11.10 (torsdag och fredag kl.18 samt lördag kl.17). Temat är "Det viktigaste först" och huvudtalare är Jonathan Lamb (Keswick England).

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/na/jour> Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.

DEUTSCHE GEMEINDE

So 21.9. 11 Uhr: Gottesdienst (Panzig)

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH

Sunday Service in English
10.00: Mellunmäki Parish Center, adress: Korvatunturintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki.
16.30: Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor: Lö 20.9. Esbovikens kyrka kl. 14. Konfirmand, Mataskär 2 -skriftskolan, Ertman, Jäntti, Sjögren, Kronlund, Malmgren.

Sö 21.9. Esbo domkyrka kl. 10 (OBS tiden!) tvåspråkig traditionsmässa vid Höst-Mattsmarknaden. von Martens, Malmgren m.fl.

Hagalunds kyrka kl. 12. Ertman, Wikman. Kyrkkaffe.

Alberga kyrka kl. 14 Konfirmand, Mataskär 3 -skriftskolan. Kanckos, Lindberg, Kronlund, Wikman.

HöstMattsmarknad 20-21.9: Esbo domkyrka med omgivning. Arr. Espoon tuomiokirkkosk.

Samtalsgruppen: Olars kyrka, svenska sidan, ti 23.9 kl. 18-20. Kvällste.

Ungdomsmässa: Sökö kapell on 24.9 kl. 20. Ahlbeck, Kronlund, Sundqvist.

Tvåspråkig hjälpledardag sö 12.10: Start kl. 13 med mässa i Esbo domkyrkas församlingsskolan. Programmet fortsätter i Lagstads skola, där vi jobbar i olika kanaler, åter mellanmål, presenterar den egna församlingens hjälpledarverksamhet, leker och sjunger tillsammans till kl. 17.30. Mer info och anmälningar: (16-25.9) på www.esboforsamlingar.fi

Skriftskolan 2015: Ett informationsbrev postas vecka 40 till alla församlingsmedlemmar som är födda år 2000. Från v. 40 finns samma info på www.esboforsamlingar.fi/skriftskola.

Skriftskolans föräldrainformation: Olars kyrka, svenska sidan, on 1.10 kl. 18.30-19.30. Präster och ungdomsledare från Esbo svenska församling berättar om skriftskolan.

Dagar med Frälsarkransen: Mataskärs lägertrum fre. 17.10 kl. 17 - sö. 19.10 kl. 14. Ledare Gunborg Lindqvist. Stillhet och meditation i vacker natur, god mat och trevliga människor. Anmälning senast 3.10, Ann-Christin Lintula 050 432 7526, ann-christin.lintula@evl.fi. Meddela specialdiät. Pris 30 €, räkningen skickas hem. Ta med lakan, bekväma kläder och skor, utekläder för promenader, inneskor/tossor. Om du har en Frälsarkrans - ta med den, annars får du en på Mataskär.

Kretsar för pensionärer & daglediga kl.

13-15: Träffdax i Köklax kapell ti 23.9. Sökö kapell ti 23.9. Söndrik kapell on 24.9. Kalajärvi kapell to 25.9.

GRANKULLA

To 18.9 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Johanna Södo.
Kl. 18.30 Bibelkväll: i Sebastos, Carola Tonberg-Skogström.

Kl. 19-21 Facebook-mottagning: Marlen Talus-Puzesh.
Sö 21.9 kl. 12 Högmässa: Johanna Södo, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

Kl. 12 Söndagskola: i Klubb 97.
Ti 23.9 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos.

Kl. 10-11 Diakonimottagning: och bröd-utdelning.
Kl. 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen, Grani Närhjälpss verksamhetsledare Elena Vainio och tjänstekordinator Sanna Jensen.

Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre salen, Anne Hätönen.

On 24.9 kl. 13.30 Kyrkosyfoören: i övre brasrummet.
Kl. 17.30 Smyckeskäll: i dagklubbens kök.

Kl. 18.30 Onsdagsbön: i kyrkan, Kjell Granlund.
To 25.9 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Arla Nykvist.
Kl. 19-21 Facebook-mottagning: Marlen Talus-Puzesh.

KYRKSLÄTT

Utjämningssmarknad: lö 20.9 kl. 10-14 på Senatstorget i Helsingfors. Försäljning av grönsaker, saft, sylt, bakverk osv. Lopptorg. Församlingen tar gärna emot lämpliga försäljningsartiklar, t.ex. bakverk samt lopptorgsartiklar. Kontakta Rune Liht tel. 0500 687 023. Till förmån för Finska Missionssällskapet. Hjärtligt välkomna!

Högmässa: sö 21.9 kl.12 i Kyrkslätt kyrka. Linus Stråhlman, Susann Joki.
Mässa med Taizé: ons 24.9 kl. 18 i Kyrkslätt kyrka. Snurrar hjulen för snabbt? Vi vill erbjuda dig en andningspaus i vardagen. I massan sjunger vi Taizé-sånger, som är enkla verser och melodisingor som upprepas flera gånger, ber och låter stillheten omsluta oss. Efter massan te och kex samt möjlighet till samtal.

Dagklubben i Masaby: Några lediga platser kvar! Info: jenny.akerlund@evl.fi, tel. 050 376 1488.

Föräldra-barngrupp: tisdagar kl. 9.30-11.30 i Lyan (ingång från baksidan), Prästgårdsbacken 5.

Föräldra-barngrupp: torsdagar kl. 9.30-11.30 på Stor-Raula, Evtiskogsvägen 150.

Höstlovet dagläger för elever i åk 1-4: 16-17.10 kl.9-15 på Lyan, Prästgårdsbacken 9. Anmälningar senast den 6.10, begränsat antal platser. Info: jenny.akerlund@evl.fi, tel. 050 376 1488

Måndagsgruppen: måndagar kl. 10-13 på Oasen, Prästgårdsbacken 11 C. Gruppen jobbar för missionen i församlingen. Info: Gun Pettersson, tel. 0500 462 243

Tisdagsgruppen: tisdagar kl. 10-14 på Oasen, Prästgårdsbacken 11 C. Gruppen jobbar för diakonin i församlingen. Info: Carola Lupander tel. 050 376 1489.

Stick- och virkcafé: alla onsdagar kl. 18-20 i Oasen, Prästgårdsbacken 11 C. Kom med och sticka, virka och lära dig nya knep. Info: Gun Pettersson, tel. 0500 462 243

Diakonilunch: måndagar och torsdagar kl. 11.30-12.30 i församlingshemmet för mindre bemedlade.

Morgongröt: fredagar i Masaby kyrka kl. 9-10.
Kyrkoherdeämbetet öppet må-fre kl. 9-15, tel. (09) 8050 8292: www.kyrkslattsvenska.fi.

TAMMERFORS

Sö 21.9: Gudstjänst kl 10.30 i SvH, Inka-Riina Valtonen och Hanna-Maarit Kohtamäki.

VANDA

Högmässa: sö 21.9 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. A. Paavola, I. Hokkanen.
Högmässa: sö 21.9 kl. 12 i S:t Martins kapell. A. Paavola, I. Hokkanen.

Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan må 22.9 kl. 9.30 -12 i Martinisti församlingssentrum.

KONSERT GOSPEL

Svängig konsert i Ekenäs

Soul- & gospelkonsert i Ekenäs kyrka med vokalgruppen Romberg, gospelartisten **Samuel Ljungbladh** från Sverige och **Daniel Stenbaek** (piano) från Sverige.

Konserten hålls fredag 19.9 klockan 19. Biljetter säljs vid dörren eller via www.romberg.fi

ViAnda-kören: övar ons 24.9 kl. 12-14 på Helsinggård, Konungsvägen 2.

Allsång: ons 24.9 kl. 14 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28, med Gunnar Weckström och Anders Ekberg.
Ungdomssamling: ons 24.9 kl 18 i Bagarstugan, Kurirvägen 1.
Sottungsby- Håkansböle pensionärskrets: samlas to 25.9 kl. 13 i Håkansböle kyrka.

Pastorskansliet stängt: to 25.9 pga personalutbildning.

Höstlovet: Församlingen ordnar ett dagsläger 16-17.10, kl. 8.30 - 16.30, för barn i åk 1-6 i Bagarstugan, Kurirvägen 1. Vi leker, sjunger, pysslar och äter tillsammans. Lägre kostar 25 euro, utfärd till äventyrsbadet Caribia ingår i priset.

Utfärd till äventyrsbadet Caribia i Åbo: fre 17.10. Start från parkeringen vid Helsing kyrka S:t Lars kl. 9. Pris: inträde till Caribia + ev. lunch. Barnen behöver ha en vuxen med sig. Anmälningar till lägre och utfärden senast 1.10, alexandra.blomqvist@evl.fi eller 050-5668266.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Sö 21.9 kl. 12: (Obs tiden!) Högmässa, Tom Bergman, Sofia Lindroos. Aldres dag. Efter gudstjänsten mat i församlingshemmet. Anmäl till Marianne Strandberg på förhand, tel. 0408274583.

EKENÄS

Soul- och gospelkonsert: fr 19.9 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Samuel Ljungbladh (Sve), stäng, vokalgruppen Romberg, Daniel Stenbaek (Sve), piano. Bilj. vid dörren eller via www.romberg.fi
Högmässa: sö 21.9 kl. 10 i Ekenäs kyrka, A.Lindström, P.Nygård.
Se hela annonsen i VN samt på www.ekenasforsamling.fi

INGÅ

Fr 19.9 kl 18: Israeliska danser i församlingshemmets källarvåning
Sö 21.9 kl 10, 15. sö. e. pingst: högmässa i Ingå kyrka. Sjöblom, Storbacka.
Ons 24.9 kl 14: syfoören i Prästgården.

To 25.9 kl 9.30: familjecafé i församlingshemmets källarvåning.

Verksamhet på finska

Pe 19.9 klo 19: äijäsauna. Kokoontumisen Pappilaan.
La 20.9 klo 9.30: pyhäkoulu seurakuntatalon kellarikerroksessa.

Ti 23.9 klo 13: laulupiiri seurakuntasalissa.

Ke 24.9 klo 18: raamattupiiri Bläckhorntentissa.
Naisten viikonloppu Rövassissa: pe 26.9 klo 17.00 - la 27.9.2014 klo 14.30. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Seija Korhonen, puh. 050-3100 211, 22.9.2014 mennessä.

KARIS

Högmässa: Sö 21.9 kl. 12 i S:ta Katarina kyrka. Kyrktaxi från centrum.

Bibelgruppen: Må 22.9 kl. 14 i Svartå samlas i kyrkstugan.
Samling: On 24.9 kl. 16 för äldre ungdomar i Karis församlingshem.

Konert: On 24.9 kl. 18 med gitarrist Martin Fogel i S:ta Katarina kyrka.
Bibelsamtalsgrupp: On 24.9 kl. 19 i församlingshemmet, nya flygeln.

Pensionärskören: To 25.9 kl. 15.30 övningar börjar i församlingshemmet under ledning av Håkan Lindroos.

Gemenskap över gränserna: To 25.9 kl. 19 med förbön och lovsång i S:ta Katarina kyrka.

SNAPPERTUNA

to 18.9 kl 19: övar kören

to 18.9 kl 18-21: ungdomskväll i Langansböle
sö 21.9 kl 18: kvällsmässa med Tom Bergman och Pia Nygård
on 24.9 kl 9.30-11: familjecafé i Langansböle

TENALA

To. 18.9 kl. 18-20: Bönekväll i församlingshemmet.

Sö. 21.9 kl. 10: (Obs tiden!) Gudstjänst, Tom Bergman, Sofia Lindroos.
Ti. 23.9 kl. 13-14.30: Finsk samtalsgrupp i församlingshemmet.

Ti. 23.9 kl. 17-19: Studiegruppen i församlingshemmet.

Ti. 23.9 kl. 18.30-20: Kyrkokören i församlingshemmet.

ESBO STIFT

LOJO

Veckoverksamhet i Virkby kyrka och i Lojo: (Virkby kyrka, Virkbyvägen 1, 08700 Lojo)

Dagklubb: för 3-5 åringar i Virkby kyrka. Tisdagar och torsdagar kl.9.00 - 12.00.
Familjeklubb: i Virkby kyrka. Onsdagar kl.9.00 - 11.30.

Juniorklubb: i Virkby kyrkans källare på måndagar kl.13.15-15.00 för 3-4 klassister. Anmälning www.lohjanseurakunta.fi/1425-anmalning-tilljuniorklubben-2014-2015 Kontakta Beatrice Österman för mera information. Börjar 8.9.

Ungdomskvällar: i Virkby kyrkas källare på torsdagar kl.18.00-20.00.
Juniorklubb: i Lindkulla, Karstunraitti 4, på måndagar kl.14.00-16.00 för åk 3-6. Anmälning www.lohjanseurakunta.fi/1425-anmalning-till-juniorklubben-2014-2015

Familjeklubb: i Lindkulla, Karstunraitti 4, på fredagar kl.9-11.30. Mera information Beatrice Österman. Startar den 12.9. Välkomna.

Kör i församlingen: Kören övar i Virkby kyrka på måndagar kl.18.20-19.50 i ledning av Katja Wiklund.

Handarbetscafé: börjar i Virkby kyrkas källare. Tisdagar kl.18.00-20.00. Startar den 9.9.

Sö 21.9. Gudstjänstbesök: till Sjundeå församling. Start kl 11.20 från Virkby kyrka. Anmälningar Raimo Kuismanen mobil 044 3284357, för att kontrollera behovet av bilar.

Sö 28.9. kl. 13: Gudstjänst i Lojo kyrka. Kuismanen och Saario. Kyrkvård Birgitta Piippo. Kyrktaxi.

Vid behov av kyrktaxi eller taxi till svenska kretsen: kontakta chauffören Marko Kytölä tel 040 546 5549 senast dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

FÖRFATTARBESÖK

Ania Monahof besöker Finland

Författaren **Ania Monahof** besöker Sofia kulturcentrum lördagen den 20 september kl. 13-16. Hon berättar om sitt liv och författarskap, om barndomen i Leningrad och hos mormor i Ingermanland på 1930-talet, och om flykten via Estland och Finland till Sverige under andra världskriget.

Monahof debuterade sent, först i 60-årsåldern. Hon har belönats bland annat med De Nios pris och Myrdalsstipendiet. Hon är framför allt känd för sin självbiografiska flyktingtrilogi och sina historiska romaner.

KUNGÖRELSER

ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ
ESBO KYRKLIKA SAMFÄLLIGHET

KUNGÖRELSE

Gemensamma kyrkofullmäktige i Esbo kyrkliga samfällighet sammanträder onsdagen den 24 september 2014 kl. 18 i Esbo stads fullmäktighuset, Esbogatan 5.

ÄRENDEN

- Skattesatsen år 2015
- Tjänstepaketet för år 2015
- Förlagsavtalet för Esbo för åren 2015-2016
- Upphävande av beslutet om byggande av kapellen i Storåker och Bastvik
- Arrendeavtalet för den transformatorstation som ska byggas på begravningskapellets område
- Konkurrensutsättning av byggrätterna på Stadsberget

Kungörelsen och föredragningslistan hålls framlagda 16.9-23.9.2014.

Esbo 9.9.2014

Matti Finskas

ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige

LEDIGA TJÄNSTER

LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET

Två kaplanstjänster i nygrundade Ekenäsnejdens svenska församling

Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktigt förmåga att förstå finska.

En kaplanstjänst i nygrundade Karis-Pojo svenska församling

Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktigt förmåga att förstå finska.

De som valts till tjänsterna skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsterna söks hos domkapitlet i Borgå stift senast 13.10.2014 kl. 15.00.

Address: PB 30, 06101 Borgå

Åbo svenska församling lediganslår tjänsten som UNGDOMSARBETSLEDARE

Behörighetskraven är en av biskopsmötet godkänd ungdomsarbetsledarexamen, utmärkta kunskaper i svenska samt nöjaktiga i finska. Lönen utbetalas enligt kravgrupp 502 i KyrkTAK. Till ansökan bifogas meritförteckning samt arbetsintyg. Den som väljs till tjänsten skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

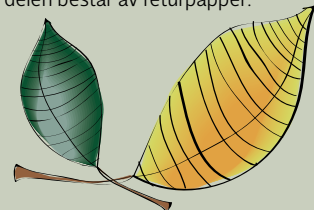
Ansökningarna riktas till församlingrådet i Åbo svenska församling, Auragatan 18, 20100 Åbo. Ansökan jämte handlingar skall vara församlingrådet tillhanda senast 10.10.2014 kl.15.00.

För mer information kontakta kyrkoherde Björn Nalle Öhman (040 3417 230) eller ungdomsarbetsledare Christer Romberg. (040 3417 464)

Visste du att ...

Kyrkpressen sparar skog!

Tidningen trycks på ett finländskt miljömärkt papper som till största delen består av returpapper.

KP
KYRKPRESSEN

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Etta eller två i Vasa för tiden 1.10-31.12.14. Gärna möblerat men allt beaktas. Rökfri kristen hälsovårdsstuderande. Tel: 0442761408 emmakruegle@gmail.com

Pålitlig äldre kvinna söker hyresbostad i bortre Tölö, Mejls eller Brunakärr (2r+kök+balkong+hiss). Långvarig hyresavtal önskas. Vänligen ring tel 040-5204514/Leena

UTHYRES

Etta i Myrbacka Vanda uthyres. Nyrenoverad, alkov kokvrå o glasad stor balkong. Hyra 630 plus vatten. Tel:0408320297-Marianne

Fin och ljus etta 24,5 m² i Södra Haga uthyres. Hyra 600 e/mån + vattenavg. 20 e/pers. Tel. 040-507 6317.

Uthyres välplanerad ETTA, 30 m², på Handelseplanaden i Vasa från 1.10. Inglassad balkong. Hiss. 040-5586687.

SÄLJES

Sjukhussäng Bock Domiflex + madrass 80 x 200. Använt i en månad. Pris 800 euro sammanlagt. Kontakta tfn: 040 1898677. (Nordsjö)

KÖPES

Ung man söker sitt första hem. Etta eller två i Borgå. Gör inget om den är i dåligt skick. Ring och erbjud Andreas 0405265329

DIVERSE

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö. Tel. 050 590 3780, mån-tors 9-12.

Förmånligt seniorboende med helpension för Herrar på stiftelsen Fridhäll i Kottby, Helsingfors. Lägenheterna är ca 30 m². Fridfullt område med bra kommunikationer. Förfrågningar per Tfn. 09-777 12 213. Vardagar 9-12.

Pensionerad dam önskar hjälpa någon som är i behov av hjälp dagtid/kvällar i Helsingfors. Marie / 358(0)443233759

Ikonerna blev hans liv

Erland Forsberg blev fascinerad av ikoner under studietiden och sedan dess har de funnits i hans liv.

– Livet blev inte alls som jag hade tänkt mig men jag tror att det blev mycket bättre än om jag själv hade kunnat planera allt, funderade han under den ikonmålningkurs som han höll på Kredu, Kristliga folkhögskolan i Nykarleby, i våras.

Erland Forsberg bodde i Vasa fram till tonåren då familjen flyttade till Helsingfors när fadern fick arbete som direktör på Församlingsförbundet. Hans far var nyligen bortgångne **John Forsberg** som i tiderna verkade som riksdagsman och var med och startade Församlingsbladet, Kyrkpressens föregångare.

Erland själv började studera teologi i Helsingfors på 1960-talet. Under studietiden kom han i kontakt med

Robert de Caluwé, katolsk präst och senare biskop, som under lång tid verkade i Finland, och blev fascinerad av den kraft hans nyproducerade ikoner utstrålade. Ikoner var vid den här tiden långt ifrån vardagsmat för de flesta, något man i allmänhet förknippade endast med ortodoxa kyrkor och museer.

Forsberg fascinerades av både ikonteologin och målningstekniken, och det blev många besök ute i Myllyjärvi hos de Caluwé, där dörren alltid stod öppen. Det var inte fråga om någon traditionell, organiserad undervisning, utan Forsberg satte sig helt enkelt ner och såg på hur Fader de Caluwé jobbade, ställde frågor och tog lärdom utifrån det.

Efter att Forsberg i slutet av 1960-talet blivit prästvigd, verkade han några år som präst i Esbo. Sedan blev det dags för det militära, och under den tiden började Forsberg fundera över vad han ville göra i fortsättningen. Han insåg att han ville studera vidare och tänkte sig en akademisk karriär. Därför flyttade han till Uppsala där han vid sidan om ett arbete som invandrarpäst också tog en fil. kand. i konstvetenskap. Han ville doktorera och tänkte sig en kombination av sina favoritämnen konst och teologi. Småningom blev han erbjuden ett doktorandstipendium, men det skulle han bli tvungen att vänta ett år på. Under tiden blev han erbjuden att undervisa i traditionellt måleri på Växjö stifts folkhögskola i Oskarshamn, där det fanns en konstlinje med plats för sextio ambitiösa studerande.

I MIN FÖRSAMLING

la i Oskarshamn, där det fanns en konstlinje med plats för sextio ambitiösa studerande.

– Det blev min räddning från det akademiska träsket, sammanfattar Forsberg tiden på folkhögskolan. Jag fick mycket tid över för mitt eget målade, vilket gjorde att mitt intresse för konsten och särskilt ikonmåleri ytterligare fördjupades och utvecklades. Under den här tiden började beställningar på min konst strömma in. Sammanlagt blev det fyra år på skolan.

Nu hade hans fru **Beata** kommit in i bilden, och då hon inte fick arbete i trakten, bestämde sig paret för att flytta till Göteborgstrakten. Där bosatte de sig naturskönt på landet. De köpte ett hus med tillhörande skog och mark invid en sjö, och Erland blev hemmapappa och stalleträng, som han själv uttrycker det. Paret har både egna och inhyrda hästar, och det innebär förstås bundenhet och en hel del praktiskt arbete. Samtidigt fortsatte beställningarna på Erlands konst att strömma in, trots att han aldrig ägnat sig åt någon marknadsföring. I dag finns hans målningar i över ett hundra kyrkor i Sverige, i form av både altarskåp, glasmålningar och ikoner. I Finland finns han representerad endast på ett par ställen. En avhandling om hans konstnärskap finns utgiven vid Helsingfors universitet av **Juha Matinsalo**. Attityden till ikoner har förändrats en hel del de senaste åren och idag är ikonerna accepterade och finns i en stor del av våra kyrkor.

– Att ikonerna fått så stor spridning i Sverige kan vi tacka våra invandrare för, menar Forsberg. När de kommer in i våra kyrkor söker de sin vana trogen med blicken efter Maria med Jesusbarnet. För att få dem att känna sig lite mer hemma har man i många kyrkor placerat ut ikoner där det fallit sig naturligt, ofta invid en ljusglob. Biskop **Martin Lönnbo**, som är en av de mest inflytelserika personerna inom Svenska kyrkan, har också påverkat inställningen till ikoner på ett positivt sätt.

Ikoner och ikonmåleri är den äldsta formen av kyrkokonst. Populariteten har växlat genom åren, men ikonerna överlevt till våra dagar beror enligt Forsberg på att många ikoner är av mycket hög kvalitet. En bra ikon ska man kunna se på en timme om dagen under ett helt människoliv, anser Forsberg. Ikonernas popularitet idag kan säkert också förklaras med att abstrakt måleri har en självklar plats inom dagens måleri. Ikoner är ju stiliserade. De är inte tänkta att vara naturligt avbildande, utan

– När man inte kan förstå något fullt ut, så måste man lämna det öppet, menar Forsberg. Ju mer jag har studerat och satt mig in i saker, desto mer har jag börjat ifrågasätta tvärsäkerhet, säger han. Forsberg målar fortfarande så gott som dagligen, och får fortsättningsvis beställningar, men han försöker trappa ner. – Konst och teologi kommer troligtvis att intressera mig livet ut. Jag undrar om Forsbergs egen tro har blivit starkare genom umgänget med ikonerna, men det förnekar han. – Däremot har tron blivit naturligare. Jag inleder alltid dagen och målandet med bön och meditation inför en ikon. Att ta sig tid att samla sig har blivit en god vana, ungefär som att borsta tänderna. Och via ikonerna får mitt andliga liv god näring.

”All bra konst handlar om att möta sitt inre jag, och gör man inte det förblir man en främling för sig själv och andra.”

Erland Forsberg

– När man inte kan förstå något fullt ut, så måste man lämna det öppet, menar Forsberg. Ju mer jag har studerat och satt mig in i saker, desto mer har jag börjat ifrågasätta tvärsäkerhet, säger han. Forsberg målar fortfarande så gott som dagligen, och får fortsättningsvis beställningar, men han försöker trappa ner. – Konst och teologi kommer troligtvis att intressera mig livet ut. Jag undrar om Forsbergs egen tro har blivit starkare genom umgänget med ikonerna, men det förnekar han. – Däremot har tron blivit naturligare. Jag inleder alltid dagen och målandet med bön och meditation inför en ikon. Att ta sig tid att samla sig har blivit en god vana, ungefär som att borsta tänderna. Och via ikonerna får mitt andliga liv god näring.

– När man inte kan förstå något fullt ut, så måste man lämna det öppet, menar Forsberg. Ju mer jag har studerat och satt mig in i saker, desto mer har jag börjat ifrågasätta tvärsäkerhet, säger han. Forsberg målar fortfarande så gott som dagligen, och får fortsättningsvis beställningar, men han försöker trappa ner. – Konst och teologi kommer troligtvis att intressera mig livet ut. Jag undrar om Forsbergs egen tro har blivit starkare genom umgänget med ikonerna, men det förnekar han. – Däremot har tron blivit naturligare. Jag inleder alltid dagen och målandet med bön och meditation inför en ikon. Att ta sig tid att samla sig har blivit en god vana, ungefär som att borsta tänderna. Och via ikonerna får mitt andliga liv god näring.

– När man inte kan förstå något fullt ut, så måste man lämna det öppet, menar Forsberg. Ju mer jag har studerat och satt mig in i saker, desto mer har jag börjat ifrågasätta tvärsäkerhet, säger han. Forsberg målar fortfarande så gott som dagligen, och får fortsättningsvis beställningar, men han försöker trappa ner. – Konst och teologi kommer troligtvis att intressera mig livet ut. Jag undrar om Forsbergs egen tro har blivit starkare genom umgänget med ikonerna, men det förnekar han. – Däremot har tron blivit naturligare. Jag inleder alltid dagen och målandet med bön och meditation inför en ikon. Att ta sig tid att samla sig har blivit en god vana, ungefär som att borsta tänderna. Och via ikonerna får mitt andliga liv god näring.

– När man inte kan förstå något fullt ut, så måste man lämna det öppet, menar Forsberg. Ju mer jag har studerat och satt mig in i saker, desto mer har jag börjat ifrågasätta tvärsäkerhet, säger han. Forsberg målar fortfarande så gott som dagligen, och får fortsättningsvis beställningar, men han försöker trappa ner. – Konst och teologi kommer troligtvis att intressera mig livet ut. Jag undrar om Forsbergs egen tro har blivit starkare genom umgänget med ikonerna, men det förnekar han. – Däremot har tron blivit naturligare. Jag inleder alltid dagen och målandet med bön och meditation inför en ikon. Att ta sig tid att samla sig har blivit en god vana, ungefär som att borsta tänderna. Och via ikonerna får mitt andliga liv god näring.

– När man inte kan förstå något fullt ut, så måste man lämna det öppet, menar Forsberg. Ju mer jag har studerat och satt mig in i saker, desto mer har jag börjat ifrågasätta tvärsäkerhet, säger han. Forsberg målar fortfarande så gott som dagligen, och får fortsättningsvis beställningar, men han försöker trappa ner. – Konst och teologi kommer troligtvis att intressera mig livet ut. Jag undrar om Forsbergs egen tro har blivit starkare genom umgänget med ikonerna, men det förnekar han. – Däremot har tron blivit naturligare. Jag inleder alltid dagen och målandet med bön och meditation inför en ikon. Att ta sig tid att samla sig har blivit en god vana, ungefär som att borsta tänderna. Och via ikonerna får mitt andliga liv god näring.

– När man inte kan förstå något fullt ut, så måste man lämna det öppet, menar Forsberg. Ju mer jag har studerat och satt mig in i saker, desto mer har jag börjat ifrågasätta tvärsäkerhet, säger han. Forsberg målar fortfarande så gott som dagligen, och får fortsättningsvis beställningar, men han försöker trappa ner. – Konst och teologi kommer troligtvis att intressera mig livet ut. Jag undrar om Forsbergs egen tro har blivit starkare genom umgänget med ikonerna, men det förnekar han. – Däremot har tron blivit naturligare. Jag inleder alltid dagen och målandet med bön och meditation inför en ikon. Att ta sig tid att samla sig har blivit en god vana, ungefär som att borsta tänderna. Och via ikonerna får mitt andliga liv god näring.

JANET WALLSTEN

Annonsera i

KP
KYRKPRESSEN

Med en annons när du hela Svenskfinland.

Du når oss på:
050 329 4444,
050 092 4528

Eller via e-post:
annons@kyrkpressen.fi
www.kyrkpressen.fi

STENHUGGERI
LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVARD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

DOMKAPITLET

Kyrkoherden i **Sjundeå svenska församling Maria Venhola** har beviljats tjänstledighet 6.9 - 31.12.2014.

Prosten **Kaiku Mäenpää** har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i **Sjundeå svenska församling** 6.9 - 31.12.2014.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kyrkoherden i **Snappertuna församling Markus Weckström** upphör 31.12.2014 på grund av egen uppsägning.

Två kaplanstjänster i **Ekenäsnejdens svenska församling**, som grundas från 1.1.2015, har förklarats lediga att sökas senast 13.10.2014 kl. 15.

Församlingspastorn i **Grankulla svenska församling Johanna Södö** har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten i samma församling (50 %) 1.1 - 30.6.2015.

Församlingspastorn i **Borgå svenska domkyrkoförsamling Emma Audas** har beviljats tjänstledighet 1.10.2014 - 31.8.2015.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kyrkoherden i **Pojo svenska församling Johan Westerlund** upphör från 1.10.2014 på grund av egen uppsägning.

En kaplanstjänst i **Karis-Pojo svenska församling**, som grundas från 1.1.2015, har förklarats ledig att sökas senast 13.10.2014 kl. 15.

Kyrkoherden i **Karis svenska församling Pentti Raunio** har förordnats att vid sidan av egen tjänst sköta kyrkoherdetjänsten i Pojo svenska församling 1.10 - 31.12.2014.

Prosten **Elsa Tenhonen** har förordnats till ett tjänsteförhållande i **Pojo svenska församling** (60 %) 1.10 - 31.12.2014.

Församlingspastorn i **Liljendals församling Håkan Djupsjöbacka** har beviljats tjänstledighet 15.9.2014 - 31.8.2015 och förordnats att för samma tid sköta en församlingspastorstjänst (50 %) i **Borgå svenska domkyrkoförsamling**.

Församlingspastorn i **Lovisa svenska församling Eva-Lotta Blom** har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten (50 %) i **Liljendals församling** 15.9.2014 - 31.8.2015.

Dövprästen, pastor **Maria Lindberg** har förordnats att sköta en församlingspastorstjänst (40 %) i **Borgå svenska domkyrkoförsamling** 1.10 - 31.12.2014.

Förordnandet för församlingspastorn i **Ingå församling Tom Hellsten** ändrats så att hans anställningsprocent höjs från 60 % till 100 % för tiden 18.8.2014 - 31.12.2015.

Kaplanen i **Kvevlax församling Henrik Östman** har beviljats tjänstledighet 3.11.2014 - 1.11.2015 och förordnats att sköta församlingspastorstjänsten i **Kronoby församling** från 3.11.2014 tills vidare.

Domkapitlet har utnämnt kyrkoherden i **Lovisa svenska församling Karl af Hällström** till kontraktsprost i **Domprosteriet** för sexårsperioden 1.11.2014-31.10.2020.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

hoppets stjärna

www.starofhope.fi

INKAST MONICA VIKSTRÖM-JOKELA

Det här är inte att spara!

TÄNK DIG att din hemkommun beslöt att alla skolklasser nu ska bli dubbelt så stora. Ett osannolikt förslag, så stick i stäv med allt vi vet om elevers behov och förutsättningarna för inläring. Så politiskt inkorrekt. Visst skulle det bli ett ramaskri?

FAST DET blev det inte. Kanske för att saken uttrycktes lite inlindat: Färre skolassistenter i Helsingfors, så stod det i tidningen. På kommunförbundets sidor läser jag att statsbudgeten från och med nyår förutsätter att skolassistenter räknas in i kvoten för lärare per elev.

Jag kan inte förstå annat än att det här beslutet i praktiken leder till att många elever och lärare känner att klassens elevantal plötsligt fördubblats. För hur ska en lärare, som i nuläget med andan i halsen hinner instruera sina elever tack vare de assistenter som har tid för dem som inte kan hänga med i gruppundervisningen, göra efter årsskiftet? Låta en del av gruppen jobba mest för sig själv eller stampa på stället och småningom klättra längs väggarna? Eller se hur de som behöver enskilda instruktioner småningom droppar ut, passiveras, lär sig att de ändå inte klarar sig?

När jag vände blad i samma tidning läste jag en rapport om hur man försöker ge skolan i Sverige ett lyft. Och vad säger den intervjuade läraren att är allra viktigast? Jo: "Ge resurser till elevhälsa, till flera lärare i klassrummen och till så små elevgrupper som möjligt." Tror vi faktiskt här i Finland att vår skola också i framtiden kommer att hålla hög nivå om vi accepterar mindre personal i klassrummen? Resurser till elevhälsan kommer det helt säkert att krävas mera av också hos oss, allt mera ju mindre stöd barnen får i klassrummen.

DET SOM skedde den här morgonstunden med dagstidning- en var att jag plötsligt överfölls av en lika häftig som sällsynt tacksamhet mot min hemkommun. Det låter lite löjligt, men så var det. Det är fullt möjligt att Esbo smider liknande planer som Helsingfors – må de här orden i så fall bli till glödande kol på beslutsfattarnas huvuden. Men just nu i dag vill jag säga att jag är så tacksam för de skolassistenter som har kantat mitt barns skolgång. Utan dem skulle livet i dag se mycket annorlunda ut för min dotter och hela vår familj. Jag kan inte lova att jag hädanefter ska betala min kommunalskatt under jubelsång, men nog ska jag försöka klämma fram ett leende. Åtminstone om det visar sig att nedskärningarna nästa år inte drabbar dessa mina minsta.

Ryt till, kära ni! Ryt till som människor och kyrka: Så här ska vi inte prioritera i vårt samhälle! Det som nu håller på att genomdrivas i många kommuner är fullt jämförbart med att låta arméns fallskärmsjägare spara in på fallskärmarna. Det går ju faktiskt riktigt bra att hoppa ut ur ett flygplan utan fallskärm. Eventuella följdåtgärder kan vi ta ställning till senare, när vi börjar närma oss marken.

Monica Vikström-Jokela är redaktör, författare och regissör.

SAMTALSTJÄNSTEN HJÄLPER

Hur ska jag orka gå vidare?

*Mina misslyckanden tär på mig!
Min pappa är aldrig nöjd med mig!
Jag är rädd för att bli arbetslös!
Jag ser inga utvägar!
Jag är rädd för döden!
Jag har spelat bort vårt hem!
Börjar misstänka att alkoholen styr mitt liv!
Min kompanjon i företaget har lurat mig!
Min fru misshandlar mig!
Min sambo bedrar mig!
Ingen bryr sig om mig!
Jag har ingen människa i hela världen att tala med!*

Du har inte kanske vetat detta, men för att hjälpa personer i svåra situationer har Samtalstjänst redan fungerat

”Varje kväll 365 dagar om året svarar en medmänniska på svenska i jourtelefonen. Jouren sitter där enbart för att lyssna på dig.”

i 50 år. Varje kväll 365 dagar om året svarar en medmänniska på svenska i jourtelefonen. Den som har jour sitter där enbart för att lyssna på dig, inte för att ge råd el-

ler för att missionera.

Om det känns lättare att skriva kan du göra det till nätjouren <http://evl.fi/natjour>. Inom en vecka får du svar på svenska på samma ställe. Korrespondensen mellan dig och en nätjouren kan pågå så länge som du tycker att du behöver det.

Du behöver inte ange några som helst personuppgifter, inte i telefonen och inte heller i nätjouren. Samtalstjänstens telefonnummer är 01019 0072. Tjänsten fungerar alla kvällar mellan kl. 20-24.00 i hela landet.

Om du ringer från mo-

biltelefon beräknas kostnaden utgående från den egna operatörens samtalspriser. Från trådtelefonen är avgiften enligt lokal samtalsavgiften. På nätet kommer du undan gratis!

Verksamheten bekostas av 27 svenska församlingar i södra Finland, inte för att de måste, inte heller för att predika, utan bara för att ge dig en möjlighet att tillsammans med en annan människa hitta spången som för dig vidare.

ASTRID NURMIVAARA
Tf verksamhetsledare för Samtalstjänst

Prenumerera på Skärgård!
Tidskriften som dokumenterar ett kulturarv

"Skärgård är en av Svenskfinlands viktigaste och mest oumbärliga tidskrifter" Bertel Nygård, Vasabladet

Prenumerera på tidskriften Skärgård eller ge den som gåva – en present som räcker hela året! Fyra innehållsrika temanummer för endast 46 euro.

Beställ via:
www.skargard.fi

Eller kontakta:
Anita Julin
tfn: (02) 215 4944,
e-post: anita.julin@abo.fi

www.skargard.fi

Åbo Akademi

Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi, Fabriksgatan 2 G
20500 Åbo, tfn: +358 (0)2215 4944 eller (0)50 5672 213

LASSFOLK ENTREPRENAD

Verksam i Pedersöre, Jakobstad och omkringliggande kommuner.

Grvmaskinsarbeten
- Skogsdikningar
- Vägbyggen
- Husgrunder
- Nyodlingar
- m.m.

Traktorarbeten
- Vatten- och sommarvägenöversikt
- Strykningsavvikelse
- Transporter
- Grvmaskinflytt <18 ton

Fastighetskontroll
- Övriga tjänster

Tag kontakt, så ser vi hur vi kan hjälpa dig!

Tfn John 0400 162 283, Christoffer 040 593 8045, Johan 040 845 4185

Tove Jansson
TAIKATALVI

OHJAU SEPPÖ HONKONEN
ESITYSOIKEUS AGENCY NORTH

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI
(06) 325 3961 WWW.VAASA.FI/TEATTERI

AVKASTNINGSMÅL:

3,25%

DU SER RÄTT.

God avkastning. Och endast för ägarkunden.
Vi har en ny produkt för dig: Avkastningsandelen. I år strävar vi efter en avkastning* på 3,25% på den. Du placerar direkt i kapitalet i din Andelsbank. Rörningen på Avkastningsandelen och utbetalningen av den beror alltid på bankens resultat. Mer information får du i din Andelsbank eller på adressen sp.kavkastningsandel.

*Avkastningsandelen kan variera från år till år och beror på utvecklingen av Avkastningsandelen och utbetalningen av den.
Framgång tillsammans.

Andelsbankerna i Österbotten

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

KYRKAN STATEN

”Härbärgerar Svenska kyrkan fortfarande en föreställning om sig själv som en storhet som i stort sett sammanfaller med nationalstaten Sverige?”
Jan Eckerdal

DEBATT GAMMALLAESTADIANER

Vill leva och tro i fred

”Gammallaestadianerna har samma samhällseliga rättigheter som alla finländare. Till dem hör rätten att fatta beslut om den egna familjen och livsåskådningen. Till skyldigheterna hör

att ta väl hand om sina barn, att älska och uppföstra följande generation så att den kan arbeta och ta ansvar. Jag har förbudit mig vid den här uppgiften och önskar att jag ska få leva och tro i fred”, skriver **Henna Oikarinen** i Helsingin Sanomat om debatten om storfamiljer.

Vill sprida Ljus på campus

Kristna studentorganisationer i Helsingfors gör sig synliga på campusen nästa vecka.

TEXT: **TOMAS VON MARTENS**

Nästa veckas onsdag till torsdag, den 24-25 september, ordnar Studentmissionen i Helsingfors och finska Studentmissionen OPKO (Opiskelija - ja koululaislähetys) tillsammans med kristna föreningar på studiecampusen i Helsingfors ett gemensamt evenemang, *Mission Week*.

- Avsikten med evenemanget är att få synlighet som kristna på campusen, spegla Kristi ljus och kärlek på campusen och möta våra medstudenter där de finns, säger **Hanna Järveläinen** som är avgående informatör för Helsingfors svenska studentmission.

På campusen i centrum, Mejlans och Arabia kommer finsk- och svenskspråkiga studenter att finnas tillsammans med kaffe och bakverk, dela ut flyers till Studentmissionens, OPKO:s och föreningarnas verksamhet.

- Vi kommer att bjuda in medstudenter till gemensamma kvällscaféer.

Många grubblar på tro

Idén till *Mission Week* föddes förra hösten i Köpenhamn på den nordiska kristna studentkonferensen.

- Vi blev inspirerade av våra trossyskon i Sverige, Norge och Danmark, som

SIIRI HELOKUNNAS, Annukka Hanhijärvi, Mikaela Römer, Benjamin Rasmus, Henrik Järveläinen och Hanna Järveläinen kommer under *Mission Week* att möta sina medstudenter i studievärden och berätta för dem om sin tro. FOTO: BENJAMIN SANDELL.

alla hade evangeliserat på campusen med samma koncept, att också i Finland föra fram Kristus på våra campus. *Mission Week* är en utmärkt möjlighet för studenter att evangelisera tillsammans på den egna studieplatsen och tillsammans bli uppmuntrade att öppet tala om sin tro.

- Vi tror nämligen att många av våra medstude-

rande grubblar på trosfrågor för sig själva och vi vill erbjuda en möjlighet för dem att träffa och diskutera med kristna medstudenter.

Kvällscaféerna är gemensamma för alla, de hålls i Kajsaniemis House Café (Kajsaniemigatan 10) och både kristna studenter och icke-troende studenter är hjärtligt välkomna.

MISSION WEEK FÖR STUDERANDEN I HELSINGFORS

ONSDAG 24.9 KL. 19 FRAMÅT: CAFÉ DIALOG

• När är jag verkligen fri? Vad betyder frihet? Vi diskuterar frihet avslappnat kring café-borden utifrån olika perspektiv med hjälp av filmsnuttar och citat av kända personer.

TORSdag 25.9 KL. 19 FRAMÅT: GRILLA EN KRISTEN!

• Fyra panelister svarar på knepiga frågor kring den kristna tron. Frågorna kommer att samlas på standen på campusen och också under kvällen har man chans att ställa frågor till panelen.

kuriren

Finlandssvenskarnas familjetidskrift fyller 55 år, Kurirens Resebyrå blir 50 år!

kuriren
55 ÅR
FAMILJELÄSNING

Två finlandssvenska institutioner jubilerar. Populära Kuriren grundades 1959, Kurirens Resebyrå - Svenskfinlands äldsta sällskapsresebyrå - 1965.

kurirens
resebyrå
50 ÅR

JA TACK!

- JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- för resten av år 2014 och hela året 2015 för 81 € (inom Norden)
 - Tre (3) provnummer för endast 14,50 euro.
 - Ett halvt år för endast 41 euro.

- JAG DELTAR I KURIRENS UTLOTTNING AV FEM PRESENTKORT TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN
ADRESS
TEL/MOB.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN
ADRESS
TEL/MOB.

- Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utloTTningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utloTTningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv in Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Kan sändas ofrånkerat inom Norden Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12 SVARFÖRSÄNDELSE KOD 5005430 65103 VASA

VI LOTTAR UT FEM PRESENTKORT

Prenumerera och delta i utloTTningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Skicka in kupongen senast 30.11.2014.

Erbjudandet gäller till 30.11.2014